NED
National Endowment
for Democracy

PAY INSTITUTE
For Education & Development

راپۆرتی چاودێریی و هەڵسەنگاندنی کارەکانی پەرلەمانی کوردستان

خولی پاییزەی ساڵی پێنجەم لە خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان
(٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

راپۆرتی یانزەهەم

ئازاری ٢٠١٨

را پۆرتی
چاودێریی و هەڵسەنگاندنی کارەکانی
پـەرلەمانـی کـــوردستان

خولی پاییزەی ساڵی پێنجەم

لە خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان

(٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

راپۆرتی یانزەهەم

٭- ئینستیتوتی پـەی بـۆ پـەروەردەو گەشـەپێدان (PAY) رێکخراوێکی نـاحکومیی کوردسـتانییەو لـە (٢٠١٣/١١/٢٦) بەفـەرمی لـە فەرمانگـەی رێکخراوە ناحکومیەکان تۆمار کراوە و لە کانونی یەکەمی ساڵی ٢٠١٣ەوە دەستی بە چالاکیەکانی کردووە.

٭- پرۆژەی چاودێریی پەرلەمانی کوردستان: پرۆژەیەکە لە سەرەتای خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستانەوە دەستی پێ کردووە. ئێستاش بە هاوکاری سندوقی نیشتمانی بۆ پاڵپشتی دیموکراسی (NED) ئەم پرۆژەیە جێبەجێ دەکات.

ستافی کاری پڕۆژە

سەرپەرشتیاری پرۆژە:
د. سەروەر عەبدولڕەحمان عومەر

بەڕێوەبەری پرۆژە:
بابان جەعفەر حەمە

ڕێکخەری پرۆژە:
ئارام سەردار عومەر

بەڕێوەبەری ماڵپەڕی روانگەی پەی:
ئارێز دارا حەفید

بەشی عەرەبی روانگەی پەی:
میران حسین حسن

ژمێریاری پرۆژە:
ئیبراهیم حەسەن ئەحمەد

بەشدار لە نوسینەوەی راپۆرت:
م. ساکار عەزیز رەشید

ئینستیتوتی پەی بۆ پەروەردە و گەشەپێدان

ناونیشان: سلێمانی – رزگاری –بەرامبەر یاریگای یانەی وەرزشی ئاشتی

تەلەفۆن: 0096453320502 - 07701465733 - 07701564576

ئیمەیل: sarwary74@yahoo.com / payinstitute@gmail.com -

فەیسبوک: facebook.com/pay-institute

پێگەی ئەلکترۆنی: www.payied.org

مافی بڵاوکردنەوەی ئەم ڕاپۆرتە پارێزراوە بۆ ئینستیتوتی پەی بۆ پەروەردە و گەشەپێدان - ٢٠١٧

ئینستیتوتی پەی لە ٢٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٣ مۆڵەتی ژمارە (١٤٠٦) لە فەرمانگەی ڕێکخراوە نا حکومییەکاندا وەرگرتووە

ناوەرۆك

پێشەکی ٥
هەڵسەنگاندنێکی ڕەوشی پەرلەمان لە ماوەی ئەم خولەدا ٧
یەکەم: دانیشتنەکانی پەرلەمان.. ٧
تێبینی سەبارەت بە دانیشتنەکانی پەرلەمان: ٨
دووەم: پرۆسەی یاسادانان: ١٠
خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژە یاساکان: ١١
گفتوگۆی کراوە: ١٣
سێیەم: چاودێری حکومەت: ١٤
چوارەم: پەسەندکردنی بودجە: ١٤
پێنجەم: دەستلەکارکێشانەوەی ئەندامان.. ١٥
شەشەم: لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان.. ١٥
ئاڵوگۆڕی ئەندامان لە لیژنەکان: ١٥
کۆبوونەوەی لیژنەکانی پەرلەمان: ١٧
تێبینی لەسەر کۆبوونەوەی لیژنەکان: ١٨
نوسینی راپۆرت لەسەر پرۆژە یاساکان: ١٨
دەستلەکار کێشانەوەی سەرۆکی پەرلەمان.. ١٩
یاسای چاکسازی لە خانەنشینی و مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی دیکە لە هەرێمی کوردستان.. ٢٠
پێشێلکارییەکانی پەیڕەوی ناوخۆ لە پەرلەماندا.. ٢٤
خشتەی (١) پوختەی کاری پەرلەمان لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا.. ٢٥
ئەنجام ٢٦
راسپاردەکان ٢٩
پاشکۆ: (١) ٣٠
پاشکۆ: (٢) ٣١
پاشکۆ: (٣) ٣٥
پاشکۆ: (٤) ٣٦
پاشکۆ: (٥) ٣٧
پاشکۆ: (٦) ٣٨
پاشکۆ: (٧) ٣٩
پاشکۆ: (٨) ٤٠
پاشکۆ: (٩) ٤٤
پاشکۆ: (١٠) ٤٥
پاشکۆ: (١١) ٤٦
خشتەی ناوی ئەندامانی لیژنەکان و پەختەی کار و چالاکیەکانیان ٤٧

روانگەی پەی بۆ چاودێری پەرلەمانی کوردستان

www.payied.org

روانگەی پەی ، کەماوەی (٢) ساڵە کار دەکات، بەشێکە لە پرۆژەی چاودێری و هەڵسەنگاندنی کارەکانی پەرلەمانی کوردستان، ئەم ماڵپەر، بە هەردوو زمانی کوردی و عەرەبی زانیاری لەسەر هەر چوار خولەکەی پەرلەمان بڵاوکردۆتەوە، هەر لە سەرجەم (سیڤی ئەندامان و سەرۆکایەتی، یاساکان، بڕیارەکان، لیژنە کاتیەکان و هەمیشەییەکان) .

لەسەر ئاستی خولی چوارەمیش (٢٠١٣– ٢٠١٨) (لیژنە کاتیەکان، لیژنە هەمیشەییەکان، سیڤی ئەندامان و سەرۆکایەتی، فراکسیۆنەکان، بەرنامەی کار، پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، ڤیدیۆی سەرجەم دانیشتنەکان، ئامادەنەبوونی ئەندامان لە دانیشتنەکان، لیستێکی پەیوەندی بە ئەندامانی پەرلەمانەوە) جگە لە چەند بەشێکی تری وە(پەرلەمانی کوردستان لە میدیاکاندا، پەرلەمان بە ئینفۆگرافیک، بڵاوکراوە دەربارەی کاری پەرلەمان، بڵاوکراوەکانی پەرلەمان، بیرورا لەسەر پەرلەمان، هەواڵی رۆژانەی پەرلەمانیش بڵاودەکرێتەوە، لەهەمان کاتدا گرنگی بەهەواڵی لیژنەکان و فراکسیۆنەکانیش دەدرێت بە مەرجێك هەواڵەکە پەیوەندیدار بێت بەکاری دانانی یاسا و چاودێری دامەزراوە گشتیەکانەوە.

هەر لە روانگەی پەی سەرجەم راپۆرتەکانی پرۆژەی چاودێری پەرلەمان و سەرجەم ئەو پرۆژانەی تر بڵاوکراونەتەوە کە ئینستتیوتی پەی کاری لەسەر کروون ، پاش تەواو کردنی تەواوی بەشی عەرەبی ماڵپەرەکە لە داهاتووشدا کار دەکرێت بۆ زیادکردنی زمانی ئینگلیزی .

پێشەکی

دووای ئەوەی کە پەرلەمان پاش نزیکەی دوو ساڵ لە داخستنی دەرگای هۆڵی کۆبوونەوەکانی، خواستی خەڵك و داواکارییەکانیان ئەوە بوو کە کارا ببێتەوە، ئەوەبوو لە ٢٠١٧/٩/١٥ دا دەستی بە کۆبوونەوەکانی کردەوە بەڵام هەر کارا نەبوویەوە، هەرچەندە لە ٢٠١٧/١١/٦ دەبوایە ئەم خولی پەرلەمانە کۆتایی بهاتایەو باروبنەی بپێچایاتەوەو شوێنی بۆ خولی پێنجەمی پەرلەمان و ستاف و پەرلەمانێکی تازە چۆل بکردایە، بەڵام خواستی حزبە باڵا دەستەکان و بێدەنگی لایەنەکانی تر ئەوە بوو کە ساڵێکی تری لەتەمەنی خۆی درێژ کردەوە بەبێئەوەی رێگە بە سەرۆکەکەیشی بدرێت بگەڕێتەوەو سەرپەرشتی کۆبوونەوەکانی بکات. نەك هەر ئەمە بەڵکو کاتێك سەرۆکی پەرلەمان نامەی دەستلەکار کێشانەوەیشی پێشکەشکردن تا ئێستاشی لەگەڵدابێت تەنانەت هەر نەیانخستە بەرنامەی کاریشەوەو پەسەندیشیان نەکرد.

ئەوەی لەم راپۆرتەدا خراوەتە روو، باس لەم خولەی پەرلەمان دەکات لە (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)، کەماوەی یەکەم خولی درێژکراوەی تەمەنی پەرلەمانە، تیایدا (١٣) کۆبوونەوەی کردوو و (٦) یاسای پەسەند کرد، بەڵام لەرەوشی کاری خۆی و بەڕێوەچوونی کۆبوونەوەکانیدا دەیان پێشێلکاری پەیرەوی کردووە.

لەپێناو شرۆڤە کردنی ئەم رەوشەو چاودێریکردنی پەرلەمانی کوردستان وەك دەزگایەکی یاسایی و نیشتمانی، **ئینستیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدان**، بەردەوامە لەسەر کاری چاودێریی کردنی خۆی، کە ئەمە **پانزەهەمین** راپۆرتیەتی بە هاوکاری سندوقی نیشتیمانی بۆ پاڵپشتی دیموکراسی (NED)ی ئەمریکی دەیخاتە بەر دەستتان، ئامانجمان ئەوەیە کە دەنگدەری کوردستان لە ئەدای نوێنەرەکانی ئاگادار بکەینەوەو ئەجێندای کرداریی لایەنە سیاسیەکان بخەینەڕوو و بەڵێنەکانی سەردەمی بانگەشەی هەڵبژاردنەکان وەبیر خەڵك بێنینەوەو بەرای گشتی بڵێین پایە سەرەکیەکانی کارکردن وەك (یاسا دانان، چاودێری، پەسەندکردنی بودجە) لەو دەزگا نیشتیمانیەدا چۆن بەرێوەدەچن.

ئێمە لە **پەی** دەمانەوێت هاوکاری پەرلەمانتاران و سەرۆکایەتی پەرلەمان بین، ئەویش بە بڵاوکردنەوەی زانیاری روون و ورد لەسەر پەرلەمان و ئەدای ئەو دەزگایە بەدەنگدەری لایەنەکان، بۆ ئەوەی پەرلەمانتاری چالاك لە ناچالاك جیا بکرێتەوە و فشاریکی مەدەنیش درووست بکەین بۆ سەر ئەو پەرلەمانتارانەی کە بەئەرکی خۆیان وەك پێویست هەڵناستن. بەکورتی ئەو پرۆژەیە ئامانجیەتی پەرلەمانتار و دەنگدەر پێکەوە ببەستێتەوە و پەیوەندی نێوان رای گشتی و ئەو دەزگا نیشتیمانیە بەهێز بکات.

ئێمە لێرەدا رایدەگەیەنین کە سەرباری ئەوەی رێگریمان لێ دەکرێت، هەروەك پێشتریش ریگریمان لێ کراوە، ئێستاش کە سەرۆکایەتی پەرلەمان و دامەزراوە فەرمیەکانی ئامادەنین هیچ زانیارییەکمان پێ بدەن، سەرباری ئەوەی چەند جارێك بە نامەو نوسراوی فەرمی داوامان لە سەرۆکایەتی پەرلەمان کردووە کە بەپێی یاسا ریگەمان پێبدەن کارەکانی خۆمان بکەین، بەلام بەرێزیان بەردەوام بوون لەسەر ئەم هەلوێستە ناشەفافانەیان و ئەو یاسایانیان پێشێل کردووە کە خودی خۆیان دایانناوە.

بەلام سەرباری ئەمە، ئێمە وەك ستافی ئینستتیوتی پەی کاری خۆمان و پرۆژەکەمان رانەگرتووەو راناگرین و بە پالپشتی دۆستان و پەرۆشانی دیموکراسی لە ناوەوەو دەرەوەی هەرێم و پەرلەمانتارە لێهاتووەکان درێژەی دەبێت و بەردەوامین لەسەر چاودێریی پەرلەمان و دەرخستنی هەموو ئەو خەوش و کەموکورپییانەی پەرلەمان دەیکات و بەردەوامین لە دروستکردنی فشار لەسەر ئەو هێز و لایەنانەی نایانەوێت پەرلەمان بەراستی کارابێت و بە ئەرکەکانی خۆی هەلبستێت.

ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردە و گەشەپێدان

ئازاری ٢٠١٨

هەڵسەنگاندنێکی ڕەوشی پەرلەمان

خولی پاییزەی ساڵی پێنجەم لە خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان

(٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

یەکەم: دانیشتنەکانی پەرلەمان:

ژ	ڕۆژی دنیشتن	ژمارەی دانیشتن	ژمارەی بڕگەی کار	بڕگەی جێبەجێکراو	بڕگەی دواخرا
١	٢٠١٧/١١/١٥	٥	٤	٤	٠
٢	٢٠١٧/١٢/٦	٢	٤	٤	٠
٣	٢٠١٧/١٢/١٣	٣	٧	کۆبوونەوەکە دواخرا	٧
٤	٢٠١٧/١٢/١٧	٣	٧	٦	١
٥	٢٠١٨/١/١٠	٤	٦+١	٤	٣
٦	٢٠١٨/١/٣٠	٥	٦	٢	٤
٧	١٢٠١٨/٣١	٦	٤	٣	١
٨	٢٠١٨/٢/٦	٧	٤	٣	١
٩	٢٠١٨/٢/١٢	٨	٥	١	٤
١٠	٢٠١٨/٢/١٣	٩	٤	٢	٢
١١	٢٠١٨/٢/٢١	١٠	١٠	٢	٨
١٢	٢٠١٨/٢/٢٢	١٠	١	١	٠
١٣	٢٠١٨/٢/٢٦	١٢	٩	١	٨
١٤	٢٠١٨/٢/٢٧	١٣	٩	١	٨
١٥	٢٠١٨/٣/٥	١٤	٨	کۆبوونەوەکە دواخرا	٨
١٦	٢٠١٨/٣/٦	١٤	٨	کۆبوونەوەکە دواخرا	٨
سەرجەم		١٣	٩٧	٣٤	٦٣

تێبینی سەبارەت بە دانیشتنەکانی پەرلەمان

١-نازانرێت کۆبوونەوەی ژمارە (١) چی بووە و کەی کراوە! لەکاتێکدا ئەم خولە کۆبوونەوەکانی لە ژمارە (٢)ەوە دەست پێدەکاتەوە! ئەمەش نیشانەی ئەوەیە کە سەرۆکایەتی شارەزایی کەمە، هەر بۆیە کۆبوونەوەی رۆژی ٢٠١٧/١١/١٥ لە خولەکەی تر بە ژمارە (٥) هاتووەو کەچی لەم خولەشدا هەمان کۆبوونەوە بە ژمارە (١) ئەژمار کراوە، سەرۆکایەتی پەرلەمان لە ٢٠١٧/١١/٦ دەبوایە کۆتایی خول رابگەیەنێت و سەرەتای خولێکی تازە بکاتەوە بەڵام نەیکرد و هەردوو خولی لەیەك گرێداوەو تێکەڵییەك هەیە، ئەمەش نەشارەزایی و بێئاگایی سەرۆکایەتی پەرلەمان دەردەخات.

٢- دانیشتنی ژمارە (١١) درێژەی دانیشتنی ژمارە (١٠)یە، هەر بۆیە هەردوو دانیشتنی رۆژانی (٢٠١٨/٢/٢١) و (٢٠١٨/٢/٢٢) ناویان بە ژمارە (١٠) هاتووە، کەچی ئەوەی دووەمیان بە (١١) ئەژمار کراوە، ئەمەش نەشارەزایی و بێئاگایی سەرۆکایەتی پەرلەمان دەردەخات.

٣-لە زۆرینەی کۆبوونەکاندا ئاڵوگۆڕی بەرنامەی کار کراوە، بۆ نمونە لە دانیشتنەکانی ژمارە (٢) لە ٢٠١٧/١٢/٦ و ژمارە (٣) لە ٢٠١٧/١٢/١٧ و ژمارە (٤) لە ٢٠١٨/١/١٠ و ژمارە (٥) لە ٢٠١٨/١/٣٠ و ژمارە (٦) لە ٢٠١٨/١/٣١ و ژمارە (٧) لە ٢٠١٨/٢/٦ و ژمارە (٨) لە ٢٠١٨/٢/١٢ و ژمارە (٩) لە ٢٠١٨/٢/١٣ و کۆبوونەوەی ژمارە (١٠) لە ٢٠١٨/٢/٢١، ئەمەش نیشانەی ئەوەیە کە سەرۆکایەتی لە دانانی بەرنامەی کاردا نائاگاو نەشارەزان.

٤-لە زۆرینەی کۆبوونەوەکاندا زۆرترین کات بە نوقتەی نیزام بەفیرۆ دەروات، لەکاتێکدا پێویستی بەوە نەدەکرد، ئەمەش نیشانەی ئەوەیە کە سەرۆکایەتی لە بەڕێوەبردنی کۆبوونەوەکاندا لاواز و نەشارەزان.

٥-لە کۆبوونەوەی ژمارە (٤) لەناو هۆڵ بڕگەیەك بۆ بەرنامەی کار زیادکرا. ئەویش خوێندنەوەی راپۆرتی شاندی پەرلەمانی کوردستان بوو کە سەردانی رۆژئاوای کوردستانیان کردبوو، کە بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ نابێت هیچ بابەتێك بخرێتەڕوو یاگفتوگۆی لەسەر بکرێت ئەگەر لەبەرنامەی کاردا نەهاتبێت. [١] ئەمەش نیشانەی بێسەروبەرەیی سەرۆکایەتی دەگەیەنێ لەدانانی بەرنامەی کاردا.

٦-بەپێی بڕگەی (٣)ی مادەی یەکەمی یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١٧ ی (یاسای دابەشکردنی دەسەڵاتەکانی سەرۆکایەتی هەرێم بەسەر دامەزراوە دەستوورییەکانی هەرێم). دەسەڵاتی ئیمزاکردنی یاساکان دراوە بە (سەرۆکایەتی پەرلەمان)، واتە هەر سێ ئەندام (سەرۆك و جێگر و سکرتێر) بەڵام هیچ کام لە یاساکان کە دەرچوون ئیمزای (سەرۆك)یان بەسەرەوە نیە.

---

(١)-بڕگەی (٣) لە مادەی (٥٤)ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان.

٧-یەکێك لەو گرفتانەی سەرۆكایەتی پەرلەمان لە دانیشتنەكاندا بۆخۆی و پەرلەمانی خولقاندووەو گومانی لەدڵی هاوڵاتیان دروستكردووە لەسەر خۆی ئەوەیە بەبێ هۆكار بەشێك لە دانیشتنەكان بە داخراوی ئەنجامدەدات.

٨-لە زۆربەی كۆبوونەوەكاندا بەرنامەی كار لەكاتی خۆی رانەگەیەنراوەو درەنگ بە ئەندامان گەیشتووە.

٩-ژمارەیەك لە پرۆژە یاساكان لەكاتی خوێندنەوەی یەكەمیاندا لە دانیشتنەكانی پەرلەماندا وەك پێویست ئاراستەی لیژنە پەیوەندارەكان نەكراون، پرۆژە یاسا هەیە نەدراوە بەو لیژنانەی كە پێویست بوو ئاراستەیان بكرێت.

دووەم: پرۆسەی یاسادانان:

دەرکردنی یاسا:

لەماوەی ئەم خولەدا پەرلەمان ئەم یاسایانەی پەسەند کردووە:

١-یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠١٧ی هەمواری دووەمی پیادەکردنی یاسای بەکرێدانی خانوبەرە ژمارە (٨٧)ی ساڵی ١٩٧٩ هەموارکراو لەهەرێمی کوردستان-عێراق. [١]

٢-یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٧ی یاسای لێبوردنی گشتی لەهەرێمی کوردستان-عێراق. [٢]

٣- یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٨ی یاسای رێکخستن و چاندن و گواستنەوەی ئەندامەکانی جەستەی مرۆڤ. [٣]

٤- یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١٨ی یاسای هەمواری یەکەمی یاسای هاتووچۆی ژمارە (٨٦)ی ساڵی ٢٠٠٤ لە هەرێمی کوردستان-عێراق). [٤]

٥- یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠١٨ی یاسای زیادەڕۆیی لەسەر موڵکی دەوڵەت. [٥]

٦- یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٨ی یاسای چاکسازی لە خانەنشینی و مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی دیکە لە هەرێمی کوردستان. [٦]

---

(١)-ئەم یاسایە رۆژی (٢٠١٧/١٢/٦) پەسەند کرا.

(٢)-ئەم یاسایە رۆژی (٢٠١٧/١٢/١٧) پەسەند کرا.

(٣)-ئەم یاسایە رۆژی (٢٠١٨/١/٣٠) پەسەند کرا.

(٤)-ئەم یاسایە رۆژی (٢٠١٨/١/٣١) پەسەند کرا.

(٥)-ئەم یاسایە رۆژی (٢٠١٨/٢/١٢) پەسەند کرا.

(٦)-ئەم یاسایە رۆژی (٢٠١٨/٢/٢٧) پەسەند کراو لەئەنجامی فشاری خەڵك و ئەو ناڕەزاییە زۆرەی لێی کەوتەوە لە رۆژی ٢٠١٨/٣/٤ لەلایەن سەرۆکایەتی پەرلەمانەوە یاساکە رەد کرایەوە.

خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژە یاساکان:

لەماوەی ئەم خولەدا، پەرلەمان خوێندنەوەی یەکەمی بۆ ئەم پرۆژە یاسایانە کردووە:

ژ	ناوی یاسا و بریار	ئەو لیژنانەی ئاراستەیان کراوە	مێژووی خوێندنەوە
١	پرۆژە یاسای هەمواری دووەمی پیادەکردنی یاسای بەکرێدانی خانووبەرە ژمارە (٨٧)ی ساڵی ١٩٧٩ی هەموارکراو لە هەرێم.	یاسایی	٢٠١٧/١١/١٥
٢	پرۆژە یاسای لێبووردنی گشتی لە هەرێمی کوردستان–عێراق	یاسایی/مافی مرۆڤ/ژنان/ ناوخۆ	٢٠١٧/١١/١٥
٣	پرۆژە یاسای هەمواری یاسای هاتووچۆی ژمارە (٨٦)ی ساڵی ٢٠٠٤ لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	یاسایی/ناوخۆ	٢٠١٧/١٢/٦
٤	پرۆژە یاسای ئەنجوومەنی کاروباری پێکهاتەکان لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	یاسایی/	٢٠١٧/١٢/٦
٥	پرۆژە یاسای دەستەی یەکە پزیشکییە تایبەتەکان لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	یاسایی/تەندروستی	٢٠١٧/١٢/٦
٦	پرۆژە یاسای هەمواری پێبژاردن (الغرامات)، لە یاسای سزاکانی عێراقی ژمارە (١١١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو.	یاسایی/دارایی	٢٠١٧/١٢/٦
٧	پرۆژە یاسای ئەنجوومەنی پزیشکی لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	یاسایی/تەندروستی	٢٠١٧/١٢/٦
٨	پرۆژە یاسای بەرکارکردنی یاسای هەمواری بیستەمی یاسای میلاکات ژمارە (٢٠)ی ساڵی ١٩٦٠ی هەموارکراو.	یاسایی/دارایی	٢٠١٧/١٢/٦
٩	پرۆژە یاسای زیادەڕۆیی لەسەر موڵکی دەوڵەت.	یاسایی/شارەوانی/ کشتوکاڵ	٢٠١٧/١٢/٦
١٠	پرۆژە یاسای هەموارکردنەوەی یاسای بەرەنگاربوونەوەی خێزان لە توندوتیژی ژمارە (٨)ی ساڵی ٢٠١١ لە هەرێمی کوردستان.	یاسایی/ژنان/ ماڤی مرۆڤ	٢٠١٧/١٢/٦
١١	بەپشووی فەرمی نەکردنی رۆژی (١/٦) کە دەکاتە رۆژی دامەزراندنی سوپای عیراق.	یاسایی	٢٠١٧/١٢/١٧
١٢	پرۆژە بریاری رۆژانی بۆنە فەرمییەکانی نەتەوەیی تورکمان.	یاسایی	٢٠١٧/١٢/١٧
١٣	-بریاری دروستکردنی کارتی ئەلیکترۆنی بۆ مووچەخۆرانی هەرێم.	یاسایی/ دارایی	٢٠١٧/١٢/١٧
١٤	بریاری پاکسازی لە لیستی مووچەخۆران.	یاسایی/دارایی/ نەزاهە	٢٠١٧/١٢/١٧
١٥	بریاری دەستبەسەرداگرتن و گەڕاندنەوەی ئەو موڵك و سامانانەی بەناڕەوا بەدەستهاتوون.	یاسایی/نەزاهە/ دارایی	٢٠١٧/١٢/١٧
١٦	پرۆژە یاسای چاکسازی لە خانەنشینی و مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی دیکە لەهەرێمی کوردستان.	یاسایی/دارایی/پێشمەرگە/ناوخۆ/نەزاهە/ کاروباری پەرلەمان	٢٠١٨/١/١٠
١٧	پرۆژە یاسای بەدامەزراوەییکردنی هێزە چەکدارەکانی کوردستان-عێراق،	یاسایی/پێشمەرگە/ناوخۆ	٢٠١٨/١/١٠
١٨	پرۆژە یاسای بەرکارکردنی یاسای نەهێشتنی بازرگانیکردن بەمرۆڤ ژمارە (٢٨)ی ساڵی ٢٠١٢ی عێراق لەهەرێمی کوردستان،	یاسایی/ژنان/مافی مرۆڤ/تەندروستی	٢٠١٨/١/١٠
١٩	پرۆژە یاسای ئاوەدانیی گوندەکانی کوردستان،	یاسایی/ئاوەدانکردنەوە/شارەوانی	٢٠١٨/١/١٠
٢١	پرۆژە یاسای بەرکارکردنی (قانون الحفاظ علي الوثائق- لسنة ٢٠١٦) لەهەرێمی کوردستان- عێراق،	یاسایی/رۆشنبیری	٢٠١٨/١/١٠
٢٢	پرۆژە یاسای بەرکارکردنی (قانون المتضررين الذين فقدوا جزءاً من	یاسایی/مافی مرۆڤ/	٢٠١٨/١/١٠

	اجسادهم جراء ممارسات النظام البائد-رقم (٥) لسنة ٢٠٠٩) لەهەرێمی کوردستان-عێراق،		
٢٣	پرۆژەیاسای بەرکارکردنی (قانون التوقيع الالكتروني والمعاملات الالكترونية رقم (٧٨) لسنة ٢٠١٢) لەهەرێمی کوردستان.	یاسایی	٢٠١٨/١/١٠
٢٤	پرۆژە یاسای بەرکارکردنی (قانون مكافحة غسل الاموال وتمويل الارهاب رقم (٣٩) لسنة ٢٠١٥) لەهەرێمی کوردستان،	یاسایی/نەزاهە/دارایی	٢٠١٨/١/١٠
٢٥	پرۆژە بڕیاری داگیرکردنی موڵکی گشتی بەمەبەستی دروستکردنی باخ،	یاسایی/شارەوانی/کشتوکال	٢٠١٨/١/١٠
٢٦	پرۆژە بڕیاری بەتاوانی دژی مرۆڤایەتی ناساندنی کارەساتی قەزای خورماتوو و باقی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم،	یاسایی/ مافی مرۆڤ	٢٠١٨/١/١٠
٢٧	پرۆژە بڕیاری پێکهێنانی لیژنەیەکی کاتیی پەرلەمان بەمەبەستی بەدواداچوون لە کردەوەی جینۆساید بەرامبەر بەهاووڵاتییانی کوردی قەزای دووزخورماتوو و ناوچەکانی دیکەی دەرەوەی هەرێمی کوردستان لەدەوروبەری رێکەوتی ١٦/١٠/٢٠١٧، لەلایەن سوپای عێراقەوە دەستپێکردووە.	یاسایی/ مافی مرۆڤ/پێشمەرگە نوێنەری فراکسیۆنەکانی چوون	٢٠١٨/١/١٠
٢٨	پرۆژە یاسای پاراستنی تۆڕ و دامەزراوەکانی ئاو و ئاوەڕۆ لە هەرێمی کوردستان-عێراق،	یاسایی/شارەوانی/ کشتوکاڵ/	٢٠١٨/١/٣٠
٢٩	پرۆژە یاسای دەستەبەرکردنی نوێنەرانی ئافرەتان لە دامەزراوەکانی هەرێمی کوردستان.	یاسایی/ژنان	٢٠١٨/٢/٦
٣٠	پرۆژە یاسای رێکخستن و یەکخستنی عەلوەکان.	یاسایی/ کشتوکال	٢٠١٨/٢/٦

گفتوگۆی کراوە:

گفتوگۆی کراوە کە شێوازێکە (نە یاسایەو نە بڕیارەو نە ڕاسپاردەیە)، زیاتر بۆ قسـەکردنی فراکسـیۆنەکان و ئەندامەکانیانە لەناو هۆڵی پەرلەماندا، لەو ماوەیەدا ئەو گفتوگۆیانە کراون:

١-ڕۆژی ٢٠١٧/١٢/٦ گفتوگۆیەکی کراوە لەسـەر ڕەوشـی شـاری دووزخورمـاتوو و گـوزەرانی دانیشـتووانە کوردەکەی کە ئێستا ئاوارەی ناوچەکانی کوردستان بوون کرا. [(١)]

٢-ڕۆژی ٢٠١٨/١/٣٠ فراکسیۆنەکانی پەرلەمان پەیامی خۆیان سەبارەت بە بارودۆخی عەفرین خوێندنـەوە و لەدواتریشدا پەرلەمان پەیامێکی بڵاو کردەوە. [(٢)]

٣-ڕۆژی ٢٠١٨/٢/٢١ ئەو شاندەی پەرلەمان کە سەردانی عەفرینیان کردبوو ڕاپۆرتی خۆیان خوێندەوە.

---

(١)-لەسەر داوای ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان پێشکشەکرابوو، گفتوگۆیەکی کراوە لەسەر ڕەوشی شاری دووزخورماتوو و گوزەرانی دانیشتووانە کوردەکەی کە ئاوارەی ناوچەکانی کوردستان بوون بەڕێوە چوو. سەرەتا نامەی ئیدارەی خورماتوو بۆ پەرلەمانتاران خوێندرایەوە کە تێیدا ڕەوشی ئاوارەکان و پێشڵکارییەکانی دەرهەق بەخەڵکە کراون لەگەڵ پێشنیازکردنی هاوکاریکردنی خەڵکەکەو گەڕاندنەوەیان باسکرابوون. هەر لەوچوارچێوەیەشدا لەلایەن هەردوو لیژنەی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم و لیژنەی مافی مرۆڤ، ڕاپۆرتی تایبەت بەخستنەڕووی ڕاستییەکان و پیشاندانی بەڵگەو دۆکیومێنتی پێویست لەبارەی پێشڵکارییەکان و قوربانیان بۆ پەرلەمانتاران خرانەڕوو، و ژمارەیەك لەنوێنەرانی لیست و فراکسیۆنەکان وپێکهاتەکانی پەرلەمان وپەرلەمانتاران پێشنیازو هەڵوێستییان لەبارەی ئەو ڕووداوانەی دووز خورماتوو دەربڕی.

هەردوو لیژنەکانی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم و لیژنەی مافی مرۆڤ کۆی داواکارییەکانی ئیدارەی خورماتوو و خەڵکی ناوچەکەو گفتوگۆکانی پەرلەمانتاران لەچوارچێوەی چەند بڕیارو ڕاسپاردەیەك پوختکردوە، کە لەهەشت خاڵ پێکهاتبوو تێیدا هاتووە: پێویستە لیژنەیەکی لێکۆڵینەوەی تایبەت بەڕووداوەکانی ١٦ی ئۆکتۆبەرو ڕۆژانی دوایی کە لەخورماتوو ڕوویداون دروست بکرێت و پێویستە حکومەتی هەرێم بودجەیەکی تایبەت تەرخان بکات بۆ دابینکردنی پێداویستییەکانی خەڵکی ئاوارەبووی ناوچەکەو قوربانیانیش بەشەهید هەژمار بکرێن و هەروەك پەرلەمان حکومەتی هەرێم ڕادەسپێرێت بۆ کۆکردنەوەی بەڵگەو دۆکیومێنتکردنی سەرجەم تاوانەکان و ناردنیان بۆ کۆمەڵگای نێودەوڵەتی و (un). لەخاڵێکی دیکە داوا لەحکومەتی هەرێم دەکات سکالا دژ بەتاوانەکان بەپێی ماددە دەستوورییەکان لەمەحکەمەی ئیتیحادی تۆمار بکات و هەروەك داواش لەنەتەوە یەکگرتووەکان دەکات بەهانای ئاوارەکان بچن و ڕێگە بەمانەوەی هێزەکانی حەشدی شەعبی نەدرێت و ئیدارەی هاوبەش دروست بکرێت بۆ بەڕێوەبردنی ئەو ناوچانە. هەروەها پەرلەمانی کوردستان داوا لەحکومەتی عیراقی دەکات کۆتایی بەو پێشلکاریی و تاوانانە بهێنێت و سەرجەم ئەو بڕیارە کارگێڕییانەشی دوای ئەم ڕووداوانە دراون هەڵبوەشێندرێنەوە. ئەم ڕاسپاردەو بڕیارانەی پەرلەمان کە لەهەشت خاڵ پێکهاتبوون، بەجیا خرانە دەنگدانەوەو پەسند کران.

(٢)-بڕوانە پاشکۆی ژمارە (٤).

سێیەم: چاودێری حکومەت:

سەرباری ئەوەی پەرلەمان کۆبوونەوەکانیشی دەست پێکردۆتەوە، لەپرۆسەی چاودێری کردنی حکومەتدا هیچ چالاکییەکی نەبووەو نەیتوانیوە بە ئەرکی خۆی هەڵبستێت. جگە لە چەند کۆبوونەوەیەك نەبێت کە حکومەت و پەرلەمان کردوویانەو کۆبوونەوەکانیش لەو چوارچێوەیەدابوون کە حکومەت ویستویەتی ئەجێندای خۆی لەرێگەی پەرلەمانەوە جێبەجێ بکات، نەك پەرلەمان چاودێریی حکومەت بکات و لێی بپێچێتەوە. لەو هەموو پێشێلکارییە یاساییەی حکومەت کردوویەتی، هەر لە پاشەکەوتی موچەو کەمکردنەوەی بۆ چارەك، وە نەدانی ئەو چارەکەش لە کاتی خۆی، کە موچەی چین و توێژ هەیە بە سێ مانگیش نادرێت، فرۆشتنی نەوت و ناڕوونی داهاتەکان، یاریکردن بە کاتی هەڵبژاردنەکان و بوونی گەندەڵی لە زۆرینەی سێکتەرەکان و خراپی خزمەتگوزاریی پەروەردەو تەندروستی و خوێندنی باڵاو رێگەوبانەکان و کەمی سوتەمەنی و کارەباو ئاو و زیادکردنی نایاسایی باجەکان و دەیان بابەتی تر، سەرباری ئەوەی چەند ئەندامێك جاروبار یاداشتیان بۆ بانگهێشتکردنی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران و هەندێك لە وەزیرەکان پێشکەشکردووە، بەڵام پەرلەمان نە گوێی لە ئەندامەکانی گرتووەو نە توانیویەتی لە هیچ بەرپرسێکی حکومی بپێچێتەوە.

چوارەم: پەسەندکردنی بودجە:

لەپەسەندکردنی بودجەدا پەرلەمان هیچ رۆڵێکی نەبووە:

١-لەماوەی پێنج ساڵی رابردوودا ئەم خولەی پەرلەمان بودجەی هیچکام لە ساڵەکانی (٢٠١٤، ٢٠١٥، ٢٠١٦، ٢٠١٧، ٢٠١٨)ی پەسەند نەکردووە.[1]

٢-جگە لەوەی بودجە لە پەرلەمان پەسەند نەکراوە، ئەو بودجەیەی کە هەشبووە حکومەت بەئارەزووی خۆی دابەش و تەخشان و پەخشانی کردووەو بەبێ ئەوەی هیچ چاودێرییەکی بەسەرەوە بێت، هەر بۆیەشە (حیساباتی کۆتایی) هیچ کام لە ساڵەکانی (٢٠١٢، ٢٠١٣، ٢٠١٤، ٢٠١٥، ٢٠١٦، ٢٠١٧) تا ئێستا نەنێردراوە بۆ پەرلەمان و کەس نازانێت ئەو بودجەیە چۆن دابەش و خەرج کراوەو پەرلەمان هیچ رۆڵێکی نەبووە.

(١)- ماوەی پێنج ساڵە پەرلەمانی کوردستان نە بودجەی پەسەند کردووە و نە ئاگاداری ئەوەشە ئەو بودجەیەی لەهەرێمدا هەیە چۆن خەرج دەکرێت.

پێنجەم: دەستلەکارکێشانەوەی ئەندامان

١-رۆژی ٢٠١٧/١٢/١٧ دەستلەکارکێشانەوەی پەرلەمانتار (باپیر کامەلا) لە لیستی ئاراستەی سێیەم خرایە بەرنامەی کارەوە، بەڵام لەکاتی دەنگاندا رەت کرایەوەو دەنگی پێویستی نەهێنا.[(١)]

٢-رۆژی ٢٠١٧/١٢/٢٦ سەرۆکی پەرلەمان (د.یوسف محەمەد صادق) نامەی دەستلەکارکێشانەوەی پێشکەشکرد.[(٢)]

شەشەم: لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان

پەرلەمانی کوردستان لە (٢٢) لیژنەی جیاجیا پێکهاتووە، کە بەگوێرەی پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمان لە ماددەی (٣٧) باسی پێکهێنانی لیژنەکان دەکات و پەرلەمانتار بەپێی ئارەزووی خۆی و پسپۆڕییەکەی بەشداری ئەم لیژنانە دەکات. هەر لیژنەیەکیش نابێت لە (٥) ئەندام کەمتر پێکهاتبێت و لە (١١) ئەندامیش زیاتر بێت، کاری ئەم لیژنانە بەدواداچوونە بۆ پرۆژە و کارەکانی حکومەت و چوونە ناو خەڵکی بەمەبەستی ئاگاداربوون لە کێشەکانیان.

١-ئاڵوگۆڕی ئەندامان لە لیژنەکان:

لەو ماوەیەدا ئەم ئاڵوگۆڕکردنانە لە لیژنەکاندا کراون:

٢ – رۆژی چوارشەمە (٢٠١٧/١٢/٦) زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (ئەیوب عەبدولڵا رەسول) بۆ سەر لیژنەی (کشتوکاڵ و ئاژەڵداری و ئاودێری و بەنداوەکان).

٣ – رۆژی چوارشەمە (٢٠١٧/١٢/٦) دەستلەکارکێشانەوەی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (بەهزاد دەروێش دەروێش) لە لیژنەی (ئاوەدانکردنەوە و نیشتەجێکردن و هاوچەرخکردنی لادێ) و زیادکردنی بەڕێزیان بۆ سەر لیژنەی (کاروباری کۆمەڵگەی مەدەنی).

٤ – رۆژی چوارشەمە (٢٠١٧/١٢/٦) دەستلەکارکێشانەوەی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (بەهار عەبدولڕەحمان محەمەد) لە لیژنەی (کاروباری کۆمەڵگەی مەدەنی) و زیادکردنی بەڕێزیان بۆ سەر لیژنەی (مافی مرۆڤ).

---

(١)-بەهۆی ئەوەی لەکاتی هەڵبژاردنەکاندا لەنێو لیستەکەیاندا وا رێك کەوتبوون کە لەبەر ئەوەی تەنها یەك کورسیان هێنابوو، ئەو ئەندامەی دەچێتە پەرلەمان دوو ساڵی یەکەم بۆ (باپیر کامەلا) بێت و دوو ساڵی دووەمیش بۆ (هیوای سەید سەلیم) بێت کە لە حزبی زەحمەتکێشان بوو، هەر لەبەر ئەمە باپیر کامەلا نامەی دەستلەکارکێشانەوەی لەئەندامییەتیی پەرلەمانی کوردستان پێشکەش کرد، بەلام بەزۆرینەی دەنگ رەتکرایەوەو دەستلەکارکێشانەوەکەی قبوڵنەکرا.

(٢)- تا ئێستاش نامەی دەستلەکار کێشانەوەی سەرۆکی پەرلەمان نەخراوەتە بەرنامەی کارەوە.

٥ – رۆژی چوارشەمە (٢٠١٧/١٢/٦) دەستلەکارکێشانەوەی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (شیلان جەعفەر عەلی) لە لیژنەی (کاروباری کۆمەڵایەتی و منداڵ و خێزان) و زیادکردنی بەڕێزیان بۆ سەر لیژنەی (پێشمەرگە و کاروباری شەهیدان و قوربانییانی جینۆساید و زیندانییانی سیاسی) لە شوێنی ئەندامی دەستلەکارکێشاوە بەڕێز (ئاری هەرسین) لە لیژنەی ناوبراو.

٦ – رۆژی چوارشەمە (٢٠١٧/١٢/٦) زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (مستەفا ئەحمەد حەمەد) بۆ سەر لیژنەی (ئەوقاف و کاروباری ئاینی).

٧ – رۆژی چوارشەمە (٢٠١٧/١٢/٦) زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (گۆران مەحمود ئیسماعیل) بۆ سەر لیژنەی (وەرزش و لاوان) و لیژنەی (پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتییەکان).

٨–رۆژی ٢٠١٧/١٢/١٧ پەرلەمانتار مستەفا ئەحمەد بۆ لیژنەی ئاسەوار و خزمەتگوزارییەکانی شارەوانی و گواستنەوەو گەیاندن و گەشتوگوزار.

٩–رۆژی ٢٠١٨/١/١٠ دەستلەکارکێشانەوەی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (صالح بشار صالح) لە هلیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتییەکان.

١٠–رۆژی ٢٠١٨/١/١٠ دەستلەکارکێشانەوەی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (هێڤا حاجی میرخان) لە لیژنەی بازرگانی و پاراستنی مافەکانی بەکاربەر.

١١–رۆژی ٢٠١٨/١/١٠ زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (عەلی عوسمان عەلی) بۆ سەر لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتییەکان.

١٢–رۆژی ٢٠١٨/١/١٠ زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (صالح بشار صالح) بۆ سەر لیژنەی بازرگانی و پاراستنی مافەکانی بەکاربەر.

١٣–رۆژی ٢٠١٨/١/١٠ زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (هێڤا حاجی میرخان) بۆ سەر لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتییەکان.

١٤–رۆژی ٢٠١٨/١/٣٠ زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (ئەیوب عەبدولا رەسوڵ)، بۆ سەر لیژنەی کاروباری پەرلەمان.

١٥– رۆژی ٢٠١٨/١/٣٠زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز عەبدولڕەحمان فارس عەبدولڕەحمان (ئەبو کاروان)، بۆ سەر لیژنەی کاروباری کۆمەڵگەی مەدەنی.

١٦–رۆژی ٢٠١٨/٢/٦ زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان بەڕێز (پەری صالح حەمید)، بۆ سەر لیژنەی پەروەردە و خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی.

١٧– رۆژی ٢٠١٨/٢/١٣ (دلێر ماوەتی) دەستی لە ئەندامیەتی لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و قوربانیانی جینۆساید کێشایەوە.

١٨–رۆژی ٢٠١٧/٢/١٣ زیادکردنی ئەندامی پەرلەمان (ئاری عەبدوللەتیف مەولود)، بۆ سەر لیژنەی رۆشنبیری و راگەیاندن و هونەر.

٢- كۆبوونەوەی لیژنەکانی پەرلەمان:

بەهۆی ئەوەی بە نوسراوی ژمارە (٤٥٢/٤/٤) ی بەڕێوەبەرایەتی گشتی دیوانی پەرلەمان و لەسەر داوای جێگری سەرۆکی پەرلەمان لە (٢٠١٧/٢/٢٧) کە ئاراستەی ئینستتیوتی پەی و سەرجەم ئەندامانی پەرلەمان کراوە، تیایدا هاتووە کە نابێت هیچ زانیارییەك بە فەرمی لەلایەن پەرلەمانەوە بدرێت بە ڕێکخراوەکەمان، هەر بۆیە بەپێی هەواڵی سایتی فەرمی پەرلەمان لە ماوەی ئەم خولەدا کۆبوونەوەی لیژنەکان بەم جۆرە بووە:

ژ	ناوی لیژنە	ژمارەی کۆبوونەوە
١	لیژنەی کاروباری یاسایی	١٦
٢	لیژنەی داکۆکی کردن لە مافەکانی ئافرەت	١٠
٣	لیژنەی ناوخۆ وئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێییەکان	٩
٤	لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری و وەبەرهێنان	٨
٥	لیژنەی ئاسەوارو، خزمەتگوزاریەکانی شارەوانی	٨
٦	لیژنەی دەسپاکی (نەزاهەت)	٧
٧	لیژنەی کاروباری پێشمەرگە وشەهیدان	٦
٨	لێژنەی کاروباری پەرلەمان	٥
٩	لیژنەی کشتوکاڵ و ئاژەڵداری و ئاودێری	٥
١٠	لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە	٤
١١	لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن	٤
١٢	لیژنەی پیشەسازی و وزە وسەرچاوە سروشتیەکان	٤
١٣	لیژنەی پەروەردە و خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی	٣
١٤	لیژنەی کاروباری کۆمەڵگای مەدەنی	٣
١٥	لیژنەی مافەکانی مرۆڤ	٣
١٦	لیژنەی کاروباری کۆمەڵایەتی و منداڵ و خێزان	٣
١٧	لیژنەی بازرگانی و پاراستنی مافەکانی بەکاربەر	٣
١٨	لیژنەی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم	٢
١٩	لیژنەی رۆشنبیری و راگەیاندن و هونەر	٢
٢٠	لیژنەی ئەوقاف و کاروباری ئایینی	٢
٢١	لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری رەوەندی کوردستانی	٢
٢٢	لیژنەی وەرزش و لاوان	١
سەرجەم		١١٠

تێبینی لەسەر کۆبوونەوەی لیژنەکان:

١-لەماوەی خولی رابردوودا کە (٦) مانگ بوو سەرجەم لیژنەکان تەنها (١٣) کۆبوونەوەیان ئەنجامدابوو، بەلام ئەم خولە کە تەنها (٤) مانگە (١١٠) کۆبوونەوەیان ئەنجامداوە.

٢-هۆکاری زۆر ئەنجامدانی کۆبوونەوەکان بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە کە سەرۆکایەتی پەرلەمان بڕێك پارەی وەك (دەرماڵە) بۆ ئەندامەکان بڕیوەتەوە لەدەرەوەی موچەکانیان و بۆ وەرگرتنی ئەم دەرماڵەیەش مەرجی ئەنجامدانی کۆبوونەوەو بوونی (کۆنوسی کۆبوونەوە)ی داناوە بەسەریانەوە.

٣-بەپێی ئەو بەدواداچونانەی پەی ئەنجامیداوە، زۆرینەی کۆبوونەوەکان تەنها بۆ ناو کراون بۆ ئەوەی نەلێن لیژنە کۆبوونەوەی نەکردووە. بەشێك لە کۆبوونەوەکان سەردانن، یا پێشوازین لە میوان، یا هەر ناوی هاتووە کە کۆبوونەوەی ئاسایی لیژنە بووە بەبێ ئەوەی دەرەنجامێکی هەبووبێت.

٤-لەگەڵ ئەوەشدا کە زۆرترین کۆبوونەوە ئەنجامدراوە، بەڵام کەمترین راپۆرت لەسەر پرۆژەیاساکان نوسراوە و کەمترین بەدواداچونیش بۆ ئیش و کارەکانی حکومەت کراوە.

٣- نوسینی راپۆرت لەسەر پرۆژە یاساکان:

تا ئێستا (١٩٠) پرۆژە یاساو بڕیار لە پەرلەمان خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراوەو ئاراستەی ئەندامان و لیژنە پەیوەندیدارەکان کراون، ژمارەیەکی زۆری پرۆژەش لەلایەن ئەندامانەوە پێشکەشکراون بەڵام هێشتا خوێندنەوەیان بۆ نەکراوە. لە کۆی ئەو پرۆژانە لەتەمەنی خولی چوارەمی پەرلەماندا کە چوار ساڵ و نیوە تا ئێستا تەنها (٣٠) یاسا و (٧) بڕیار پەسەند کراون و ئەوانەی تر وەك خۆیان ماونەتەوە. لەماوەی ئەو بەناو (خولی پایزە)دا بەپێی ماڵپەڕی پەرلەمان هیچ لیژنەیەك راپۆرتی نەنوسیووە لەسەر پرۆژە یاساکان کە ئاراستەیان کراوە، جگە لەو (٦) یاسایەی کە پەسەند کران راپۆرتی لیژنەکانیان لەسەر نوسرابوو.

کۆی گشتی ئەو راپۆرتانەی دەبوایە لیژنەکان لەسەر پرۆژەکان بیانوسیایە (٤٤٥) راپۆرتە، بەڵام لیژنەکان لەماوەی چوار ساڵ و نیوی رابردوودا (١٣٧) راپۆرتیان نوسیوەو تا ئێستا (٣٠٨) راپۆرت نەنوسراون کە دەبوایە بنوسرێن.

دەستلەکار کێشانەوەی سەرۆکی پەرلەمان

لـەدوای هەڵبـژاردنی پەرلـەمانی کوردسـتانەوە لـە ئـەیلولی ٢٠١٣، بـەپێی ڕێکـەوتنێکی نێـوان لایەنـە سیاسـیەکان، لـە دانیشـتنی ڕۆژی ٢٠١٤/٤/٢٩ دەسـتەی سـەرۆکایەتی پەرلـەمان هەڵبـژێردراو بـەڕێز (یوسـف محەمەد سادق) لەسەر پشکی بزوتنەوەی گۆڕان وەك سەرۆکی پەرلەمان هەڵبژێردرا، وەك سـەرۆکی پەرلـەمان دەستبەکار بوو تا ئـەو کاتـەی لـە ئـابی ٢٠١٥ دا پـرۆژە یاسـای هـەمواری سـەرۆکایەتی هـەرێم لەلایـەن چـوار لایەنەکەی (گۆڕان، یەکێتی، کۆمەڵ و یەکگرتوو)ەوە خرایە بەرنامەی کارەوەو گرژی ئەم چوار لایەنەی لەگـەڵ (پارتی)دا لێکەوتەوە، دوابەدوای ئەوە بـەبیانوی ئەنجامـدانی خۆپیشـاندانەکانەوە گوایـە بزوتنـەوەی گـۆڕانی لەپشتەوەیە، لە ڕۆژی ٢٠١٥/١٠/١٢ دا لە بازگەی پردێ ڕێگری لە سەرۆکی پەرلەمان کراو ڕێگەی نـەدرا بچێتە هەولێرەوەو دەوامی پەرلەمان بکات، ئەوەبوو لەو ڕۆژە بەدواوە دەرگـەی دانیشـتنەکانی پەرلـەمان کلێـۆم دراو سەردانی سەرۆکی پەرلەمان بۆ تـەلاری پەرلـەمان قەدەغـە کـرا، تـا ڕۆژی ٢٠١٧/٩/١٥ بەمەبەسـتی پشـتگیری کردنی پەرلەمان بۆ پرسی ریفراندۆم، پەرلەمان یەکـەم کۆبوونـەوەی ئەنجامـدا بـەبێ بەشداریکردنی سـەرۆکی پەرلەمان. ڕێگری لە سەرۆکی پەرلەمان بەردەوام بـوو، تـا لـە ڕۆژی ٢٠١٧/١٢/٢٦ سـەرۆکی پەرلـەمان نامـەی دەستلەکار کێشانەوەی پێشکەش بە پەرلەمان کرد.

بـەپێی ئـەوەی لـە برگـەی یەکـەمی مـادەی (١٦) ی پـەیڕەوی نـاوخۆی پەرلەمانـدا هـاتووە: " لەحاڵـەتی پێشکەشکردنی یەکێك لە ئەندامانی دەستەی سەرۆکایەتی دەست لەکار کێشـانەوە لـە پێگەکـەیان ئـەوا پـاش ڕەزامەندی پەرلەمان بە زۆرینەی ژمارەی دەنگی ئامادەبووان قبوڵ دەکرێت."، هـەروەها لـە برگـەی دووەمـی هەمان مادەدا هاتووە: " لەکاتی بەتاڵبوونی پێگەی سەرۆکی پەرلەمان یان جێگرەکەی یا سکرتێر لەبـەر هـەر هۆیەك بێت ئەوا پەرلەمان لەیەکەم دانیشتنی گرێدراوی دوای بەتاڵبوونەکەوە بەهـەمان ڕێگـەی دەقکـراو لـەم پەیڕەوەدا جێگرەوەیەکیان بۆ هەڵدەبژێردرێت".[1] بەڵام ئـەوەی جێگـەی سەرسـوڕمانە لـەدوای دەسـتلەکار کێشـــانەوەی ســـەرۆکی پەرلەمانـــەوە پەرلـــەمان (١٠) کۆبوونـــەوەی ئەنجامـــداوە بـــەبێ ئـــەوەی دەستلەکارکێشانەوەکە بخاتە بەرنامەی کارەوە، ئەمەش پێشێلێکی ڕاستەوخۆی یاساو پەیڕەوی ناوخۆیە.

سەیر ئەوەیە لەلایەن هێزە باڵا دەستەکانەوە سوکایەتی کردن بە یاساو دامودەزگا گشتیەکان بـە ئاشـکرا دەبینرێت، ئەوەتا بۆ نمونە زیاد لە دوو سـاڵە ڕێگـە نـەدراوە سـەرۆکی پەرلـەمان بگەڕێتـەوە سـەرکارەکەی و بەشداری و سەرپەرشتی کۆبوونەوەکان بکات، کەچی بۆ چوار مانگ دەچـێت نامـەی دەسـتلەکار کێشـانەوەی پێشـکەش کـردووە نـە نامەکـەی دەخەنـە بەرنامـەی کـارەوەو نـە پەسەندیشـی دەکـەن! ئەمـە یـەکێك لـە پێشێلکارییە یاساییە زەقانەیە کە سەرۆکایەتی پەرلەمان لەسـەر داخـوازی حزبـەکانیان دەیکـەن و ئەنـدامانی پەرلەمانیش لەئاستیدا بێدەنگن.

---

(١)–مادەی (١٦)ی پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمان.

یاسای چاکسازی لە خانەنشینی و مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی دیکە لە هەرێمی کوردستان

پرۆژە (یاسای چاکسازی لە خانەنشینی و مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی دیکە لەهەرێمی کوردستان)، لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە ئاراستەی پەرلەمان کرا، لە دانیشتنی ژمارە (٤) لە ٢٠١٨/١/١٠ خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراو ئاراستەی (٦) لیژنە کرا تا راپۆرتی لەسەر بنوسن، دوای نوسینەوەی راپۆرتی لیژنەکان و بە بوونی رای جیاوازیشیانەوە خرایە بەرنامەی کار و لە دانیشتنەکانی ژمارە (١٠، ١١، ١٢، ١٣)دا گفتوگۆی لەسەر کراو لە رۆژی (٢٠١٨/٢/٢٧)دا پەسەند کرا.

پەسەندکردنی ئەم یاسایە و لەلایەن خەڵکەوە بەربڵاوترین باسوخواسی لێکەوتەوەو لەنیو میدیاو تۆرە کۆمەڵایەتیەکانیشدا زۆرترین هێرش و پەلاماری پەرلەمان و پەرلەمانتاران درا و سوکایەتیان پێ کرا.

لێرەدا سەبارەت بەم یاسایەو رەوشی پەسەند کردنی چەند سەرنجێکی خێرا دەخەینە روو:

یەکەم: ئەم پرۆژە یاسایە پرۆژەیەکی گشتگیرە، بەڵام لەلایەن میدیاکانەوە بەتایبەت خانەنشینی پەرلەمانتارانی تیادا زەق کرایەوە، نە هیچ کەسێك لەوانە یاساکەیان خوێندۆتەوەو نە رەوشی بەرێوەچوونی دانیشتنەکەو گفتوگۆکانی ئەندامەکانیشیان بینیوە چونکە دانیشتنەکە داخراو بوو، بێگومان ناکرێت بەبێ ئاگاداربوون و بەڵگەش کەس تاوانبار بکرێت و تەشهیر و سوکایەتی بکرێت.

دووەم: ئەو پێشێلکاریانەی کە یاساکە راستیان دەکاتەوە زۆرینەیان حکومەت کردوویەتی و پێویستی بە یاسا نەبوو، بەڵکوو حکومەت دەبوایە خۆی بە بڕیار راستیان بکاتەوەو بڕیارە نایاساییەکانی خۆی هەڵبوەشێنێتەوە، چونکە سەرجەم بڕیارەکانی (بەرزکردنەوەی پلە باڵاکان بە نایاسایی، خانەنشینی پلەباڵاکان بەنایاسایی، بەخشینەوەی دەرماڵەکان بە ناعەدالەتی، برینەوەی موچە بۆ کوژراوانی جاش و کەسانی غەیرە پێشمەرگەو تێخزاندنیان بۆ نێو لیستی شەهیدان، ناوزەدکردنی خەڵکانی ناشایستە لە لیستی زیندانیانی سیاسی و پێدانی موچە پێیان)، و چەندان بابەتی تری لەم جۆرە کە لەدەرەوەی یاسادا کراون حکومەت ئەنجامی داون نەك پەرلەمان، هەڵوەشاندنەوەشیان لەدەسەڵاتی حکومەت بوو و هیچ پێویستی بە یاساو پەرلەمان نەبوو.

سێیەم: تاکە شتێك کە پەرلەمان دەبوایە بیکات لێپێچینەوەی حکومەت بوو لەسەر ئەو هەموو یاسا شکێنیەی کردبووی، نەك دەرکردنی یاسایەکی لەم بابەتە. لەگەڵ پێداچوونەوە بەو موچە باڵایانەی بە یاسا رێکخرابوون کە عەدالەتی کۆمەلایەتی تیادا رەچاو بکرێت.

چوارەم: ناردنی پرۆژە یاسایەکی لەم بابەتە لەم کات و ساتەدا لەلایەن حکومەتەوە، بۆ ئەوە بوو موزایەدەیەك بەسەر پەرلەمانتاراندا بکەن و لەنێو خەڵکیدا هەم پەرلەمانتاران بشکێننەوەو هەم پەرلەمانیش وەك دامەزراوەیەك بێ ئەرزش نیشان بدەن، تاکو لەپاڵیا ناهەقی و کارە نایاساییەکانی خۆیان بشارنەوەو ئەوراقەکان تێکەڵ بکەن و

هاورێی ناجۆر بۆخۆیان زیاد بکەن و خەڵکیش لە بەشداریکردنی هەڵبژاردنەکان سارد بکەنەوە، تا بەئارەزووی خۆیان لەکاتی هەڵبژاردنەکاندا سندوقەکان لەبەرژەوەندی خۆیان پڕ بکەنەوەو درێژە بە دەسەڵاتیان بدەن.

پێنجەم: لە رابردوودا بەشێك لە لایەنە سیاسیەکان لەهەوڵی بێ ئەرزشکردنی ئەم دەزگا گرنگەدا درێغیان نەکردووە، هەر ئەوان بوون کە پەرلەمانتاریان بە (موراهیق) و (قان) ناودەبرد، هەر ئەوان بوون پێیانوابوو یاسای سەرۆکایەتی کاری پەرلەمان نیەو دەبێت حزبەکان لەدەرەوە لەسەری رێك بکەون، هەر ئەوان بوون لەکۆبوونەوەکاندا پەنجەیان لەپەرلەمان و پەرلەمانتاران رادەوەشاند و پێیان دەوتن لێتان قبوڵ ناکەین، هەر ئەوان بوون بۆ ماوەی دوو ساڵ دەرگەی هۆڵی کۆبوونەوەکانی پەرلەمانیان قوفڵدا، هەر ئەوان بوون ماوەی دوو ساڵ رێگریان لە سەرۆکی پەرلەمان کرد و ئێستاش کە بە خواستی خۆی نامەی دەستلەکار کێشانەوەی پێشکەشکردووە قبوڵی ناکەن.

شەشەم: ئەگەر حکومەت لەم یاسایەدا مەبەستی چاکسازی و زیادکردنی داهاتە وەك بانگەشەی بۆ دەکات، داهات بەبڕینی تەنها ئەو بڕەپارە کەمە زیاد نابێت، بەڵکو پێویستە داهاتی نەوت و خاڵە سنوریەکان و داهاتی ناوخۆ شەفاف بکەن و هیچیتر نەیشارێتەوە کە مانگانە سەدان ملیۆن دۆلاریان دەست دەکەوێت، کەچی ناتوانن چارەکە موچەیەك بۆ فەرمانبەران دابین بکەن.

حەوتەم: لەگەڵ هەموو ئەو تێبینیانەشدا دەرکردنی ئەم یاسایە هەنگاوێکی سەرەتایی باش بوو، کە دەکرێت لەم چەند خاڵەدا چڕی بکەینەوە:

١–دەستەبەر کردنی مافی مووچەخۆران لەو مووچەیەی لە ماوەی رابردوو بە نایاسایی و بە ناوی پاشەکەوت لێیان بڕدراوە، بەشێوەیەك کە بخرێتە سەر حیسابێکی بانکیی بۆیان.

٢ –کەمترین موچەی خانەنشینی لە سێ سەد هەزار دینار کەمتر نەبێت.

٣ –هەڵوەشاندنەوەی خانەنشینیی پلەباڵاو تایبەتەکان کە بەفیعلی ئەم پۆستانەیان نەبینیوە.

٤ –راستکردنەوە یان هەڵوەشاندنەوەی خانەنشینیی ئەو کەسانەی بەدەر لە یاسا یان بە پلەی بەرزتر لە پلەی شایستەی خۆیان خانەنشینکراون.

٥ –یەکخستنەوەی سەرجەم یەکەکانی وەرگرتنی مووچەی خانەنشینان لەناو یەك بەڕێوەبەرایەتیی خانەنشینیی سەر بەوەزارەتی دارایی.

٦ –یەکخستنەوەی ژمێریاریی یەکەکانی حەفتاو هەشتا لەناو وەزارەتی پێشمەرگە.

٧ –پاککردنەوەی لیستی شەهیدان و زینداانیانی سیاسی و کەمئەندامانی سەنگەر لە کەسانی ناشایستە.

٨ – دەستنیشانکردنی ژمارەی پاسەوانی بارەگاو بەرپرسان و نەهێشتنی هەموو ئەو نادادی و بندیوارو بەهەدەردانەی لەم بوارە دەکرێت و یەکخستنەوەی یەکەکانی پاسەوانی لە چوارچێوەی وەزارەتی ناوخۆ.

٩ –رێکخستنەوەی دەرماڵەکان.

١٠ –دروستکردنی سندوقی خانەنشینی و قەدەغەکردنی خەرجکردنی هەر بڕە پارەیەك لەم سندوقە.

که ئەمانە هەمووی لە خزمەتی خەڵکی کوردستاندا بوون و داواو خواستی خەڵك و ڕێکخراوەکانی کۆمەڵی مەدەنی بوون.

هەشتەم: ئەوەی تایبەت بوو بە موچەو خانەنشینی پەرلەمانتاران بابەتێکی تر بوو، لەبەر ئەوەی پەرلەمان دەسەڵاتێکی سەربەخۆیە، پێویستی نەدەکرد لەگەڵ ئەم یاسایەدا تێکەڵ بکرێت، باشتر وابوو یاسای تایبەتی موچەو خانەنشینی پەرلەمانتاران بەجیا هەموار بکرێتەوە یاخود لە هەمواری پەیرەوی ناوخۆی پەرلەماندا جێی بکرێتەوە (کە ئێستا پەرلەمان خەریکی هەموارکردنەوەیەتی) بەشێوازێك کە هەم مافی پەرلەمانتارانی تیادا پارێزراوبێت و هەم لەگڵ عەدالەتی کۆمەڵایەتیشدا بگونجێت.

پێشتر بەپێی یاسا سەرجەم پەرلەمانتاران خانەنشین دەکران و هیچ ڕێگەیەکی تریشیان لەبەردەمدا نەبوو تا بگەڕێنەوە سەر پیشەی پێشویان، بەڵام بەپێی برگەیەکی ئەم یاسایە خانەنشینی ئارەزوو مەندانە بوو، هەر پەرلەمانتارێك رازی نەبوایە خانەنشین بکرێت ڕێگەی لەبەردەم بوو کە بگەڕێتەوە سەر پیشەکەی پێشتری، ئەمەش دەروازەیەکی باش بوو بۆ ئەوەی ڕێگە لە موزایەدەکردنی ئەوانە بگرێت کە (خورمێ)یان دەویست، جگە لەمە ناهەقیەك بەرامبەر پەرلەمانتاران کرا گوایە موچەیان بۆخۆیان زیاد کردووە، ئەمە دوورە لە ڕاستیەوە، بەپێچەوانەوە کەمیان کردۆتەوە، بەر لە سیستەمی پاشەکەوت و کاتێك موچە لەکاتی خۆیدا دەدرا، بەپێی یاسا پەرلەمانتاری خانەنشین (٨٠٪)ی سەرجەم موچەو دەرماڵەکەی وەردەگرت، بەڵام بەپێی ئەم یاسایە کەمکرایەوە بۆ (٢٥٪ بۆ ٦٠٪)، هەرچەندە ئەوە مانای ئەوە نیە کە ئەو برە پارەیە کەمە و زۆر نیە، بەڵام پێویستە ئەم خاڵانە لەبەرچاو بگیرێن:

١-پەرلەمانتاران دەکرێت پۆلێن بکرێن، بەر لە کاری پەرلەمانتاری هەریەکەو لە شوێنێك و لە کارو پیشەیەکەوە چوون بۆ پەرلەمان، دەکرێت دوای تەواو بوونی کاری پەرلەمانی بیرێك لە داهاتوو و ژیانیان بکرێتەوە کە جۆرێك عەدالەتی تیادابێت، نە غەدریان لێ بکرێت و نە ئیمتیازێکی ئەوەندە زۆریش بێت کە ناعەدالەتی لێ بکەوێتەوە. ناکرێت پەرلەمانتارێك بیست بۆ سی ساڵ خزمەتی هەبێت دوای تەواو بوونی ماوەی پەرلەمانتاری وەك سزادانێك بنێردرێتەوە ماڵەوە، نە خانەنشین بکرێت و نە ڕێگەشی پێ بدرێت بگەڕێتەوە سەر پیشەکەی پێشووی.

٢-پێویستە ساڵانی خزمەت و بڕوانامەو تەمەن ڕەچاو بکرێت.

٣-پێویستە ستانداردێکی نێودەوڵەتی لەبەرچاو بگیرێت سەبارەت بە چارەنوسی کەسی پەرلەمانتار دوای تەواو بوونی خولەکەی، جا گێڕانەوەی بۆ سەر کاری پێشووی بێت یاخود هەر شێوازێکی تری گونجاو.

نۆیەم: هەر بۆ زانیاری پەرلەمانتارانی خانەنشین ئێستا کە (مانگی ئازاری ٢٠١٨)یە، هێشتا نیوە موچەی مانگی ئازاری ساڵی رابردوو (٢٠١٧)یان وەرنەگرتووە. واتە نەك هیچ موچەیەکی ئەمساڵ (٢٠١٨) بەڵکو لە ساڵی پاریش (٢٠١٧) تەنها دوو نیوە موچە، واتە لەماوەی یەك ساڵدا تەنها یەك موچەی تەواویان وەرگرتووە، جگە لەوەش وەك خانەنشینانی تر لەئێستادا بۆ سێ مانگ دەچێت موچەیان وەرنەگرتووە.

دەیەم: باشتر وابوو کەمترین موچەی خانەنشینان لە بری (٣٠٠٠٠٠) سێسەد هەزار دینار وەك لە یاسای ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠١٤ی عێراقی فیدراڵدا هاتووە کەمترین موچە بکرایە بە (٤٠٠٠٠٠) چوارسەد هەزار دینار، بەڵام لەوە

گرنگتر ئەوەیە کە موچەکەیان مانگانە لەکاتی خۆیدا بدرێت لەگەڵ فەرمانبەرانی تردا (هەرچەندە موچەی فەرمانبەرانیش دوادەکەوێت).

یانزە: هەقە هاوڵاتیان هۆشیارتربن و نەکەونە ژێر کاریگەریی ئەو پلانانەی دەسەڵات داپڕشتووە، ئەوە حکومەت و حزبە دەسەڵاتدارەکانن کە هەوڵی سوك کردنی پەرلەمان دەدەن، هەوڵی شکاندنی پەرلەمانتاران دەدەن، هەقە پەرلەمان وەك دەزگایەکی بەرز و پیرۆز لێی بڕوانرێت، هەوڵی دروستکردنی فشار بدرێت بۆسەر پەرلەمانتارەکان کە چاکی بکەن، ئەوە حزبەکانن هەریەکەیان بە جۆرێك پەرلەمانیان ئیفلیج کردووە، و جۆرەها کاری نایاسایی و پێشێلکاریان بەناویەوە کرد.

دووانزە: لە ئەنجامی ئەو فشارە جەماوەریە زۆرەی هەبوو، هەندێك لە فراکسیۆنەکان نارەزاییان دەربڕی و گوایە پێی رازی نین، لە رۆژی ٢٠١٨/٣/٤ سەرۆکایەتی پەرلەمان بڕیاری رەتکردنەوەو گێڕانەوەی یاساکەیدا بۆ پەرلەمان بۆ دووبارە گفتوگۆکردنەوەی.

سیانزە: سەرۆکایەتی پەرلەمان لە یەك رۆژدا دوو بڕیاری پێچەوانەی دەرکردووە کە هەردوو بڕیار بە یەك ژمارەو یەك مێژوو دەرچوون کە هەردووکیان ژمارە (١) و هەردووکیان مێژووی رۆژی (٢٠١٨/٣/٤)یان بەسەرەوەیە و هەردووکیان (جێگر) و (سکرتێر) ی پەرلەمان ئیمزایان کردووە، هەردووکیان لە ماڵپەڕی فەرمیی پەرلەماندا بڵاوکراونەتەوە، لەیەکێکیاندا هەموو یاساکە رەت کراوەتەوەو لەوەی تریاندا تەنها چەند بڕگەیەك رەت کراوەتەوە، لێرەدا نازانرێت ئاخۆ کامەی راستەو کامەی کاری پێدەکرێت، ئەمەش بێسەروبەرەیی و نەشارەزایی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان دەردەخات.[1]

چواردە: نارەزاییەکان بەرامبەر بەم یاسایەو ڕەت کردنەوەی نەك نەبۆتە مایەی کەمکردنەوەی موچەی خانەنشینی پەرلەمانتاران بەڵکو بەپێچەوانەوە یاساکۆنەکە وەك خۆی مایەوە کە دوو بەقەد ئەوە زیاترە.

پانزە: باس لەوە دەکرێت کە موچەی خانەنشینی پەرلەمانتاران وەك پەرلەمانی عێراق بەپێی یاسای ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠١٤ ی عێراقی فیدراڵی لێبێت، ئەگەر وابێت موچەکە زیاتر دەبێت لەو برە موچەیەی کە لەم یاسایەدا هاتبوو کە رەت کرایەوە.

شانزە: باشتر وایە ئەو یاسایە کە گەڕاوەتەوە لەساتی هەموار کردنەوەیدا جۆرێك لە عەدالەتی تیادابێت، ئەگەر بڕیارە موچەی پەرلەمانتارانی خانەنشین بەپێی یاسای ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠١٤ی عێراق رێکبخرێت، ئەوە پێویستە موچەی سەرجەم خانەنشینانی تریش لەگەڵ خانەنشینانی عێراق بەپێی هەمان یاسا هاوتا بکرێن و موچەکانیان زیاد بکرێت.

---

(١)-بڕوانە پاشکۆکانی ژمارە (٨) و (٩) و (١٠).

پێشێلکارییەکانی پەیڕەوی ناخۆ لە پەرلەماندا

١–لە زۆرینەی کۆبوونەوەکاندا پێشێلی پەیرەو کراوە.

٢–سەرۆکی پەرلەمان نامەی دەستلەکار کێشانەوەی پێشکەش کردووە بەڵام تا ئێستا نەخراوەتە بەرنامەی کارەوە، ئەمەش پێچەوانەی یاساو پەیرەوی ناوخۆیە.

٣–زۆرینەی کۆبوونەوەکانی پەرلەمان بەرنامەی کار رانەگەیەنراوە، یاخود ئەگەر راشگەیەنرابێت بەماوەیەکی کەم بەر لە کۆبوونەوەکان ئەندامان بە فەرمی ئاگادار کراونەتەوە، ئەمە لەکاتێکدا بەپێی پەیرەو دەبێت (٤٨) کاتژمێر بەر لە کۆبوونەوەکە ئەندامان لە بەرنامەی کار ئاگادار بکرێنەوە.

٤–بەشی زۆریی کۆبوونەوەکان کران بە داخراو، دوور لە چاوی راگەیاندن و جەماوەری کوردستان، بەبێ ئەوەی هیچ بابەتێکی هەستیاریش هەبێت کە بەپێی پەیرەو شایەنی ئەوەبێت بڕیاری داخستنی کۆبوونەوەکە بدرێت.

٥–ئەو پەرلەمانتارانەی دەوام ناکەن و بەشداری کۆبوونەوەکانیشیان نەکردووە، لەلایەن پەرلەمانەوە هیچ ئیجرائاتێکیان بەرامبەر نەکراوە.

٦–هەر خولێکی گرێدان پێویستی بەوەیە ناوێکی هەبێت، جا (پایزە) یا (بەهارە) بێت، بەڵام ئەوە سێ خولی گرێدانە بەدوای یەکەوە ناویان (پاییزە)یە.

٧–ئەم خولەی ئێستا دەبوایە لە (٢٠١٧/١١/٦)ەوە دەست پێ بکات، بەڵام درێژەی خولەکەی پێشوو دووا کۆبوونەوەی کە کۆبوونەوەی ژمارە (٥) بوو لە (٢٠١٧/١١/١٥) ئەنجامدراوە و یەکەم کۆبوونەوەی ئەم خولەی ئێستا بەناوی کۆبوونەوەی ژمارە (٢)ەوە لە (٢٠١٧/١٢/٦) کراوە، واتە کۆبوونەوەی ژمارە (١) دیار نیەو ونە!

٨–لە کۆی (٩٧) بڕگەی بەرنامەی کاری کە لە بەرنامەی کاری دانیشتنەکاندا هاتووە، (٣٤) بڕگە جێبەجێ کراوەو (٦٣) بڕگەش لە دانیشتنەکاندا دواخراون. ئەمەش بێ بەرنامەیی و بێسەروبەرەیی سەرۆکایەتی دەگەیەنێت.

٩–هەندێك پەرلەمانتار لە لیژنەکانیان دەستیان لەکار کێشاوەتەوە بەبێ ئەوەی جێگەکانیان پڕبکرێتەوە.

١٠–ئەو لیژنانەی گۆڕانکاریشیان تیادا کراوە، ناوی ئەندامەکانی لەسەر وێب سایتی پەرلەمان دانەنراوە.

١١–ئەو ئەندام پەرلەمانانەی کە تازە چوونەتە پەرلەمانەوە ناویان لەسەر لیستی فراکسیۆنەکانیان دانەنراوە لە وێب سایتەکەدا.

خشتەی (١)

پوختەی کاری پەرلەمان لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا

(٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	ناونیشان	ژمارە
١	ژمارەی دانیشتنەکانی پەرلەمان کە ئەنجامدراون	١٣
	ژمارەی کۆبوونەوەی دواخراو	٣
٢	ژمارەی بڕگەی کار	٩٧
٣	ژمارەی بڕگەی کار/جێبەجێکراو	٣٤
٤	ژمارەی بڕگەی کار/ جێبەجێ نەکراو	٦٣
٥	ژمارەی پرۆژە یاسا کە خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراوە لە خولی پاییزەی ساڵی ٢٠١٨	٢٨
٦	ژمارەی یاسای پەسەند کراو	٦
٧	ژمارەی بڕیاری پەسەند کراو	٠
٨	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکراون لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەبن	٠
٩	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران لەسەر داوای ئەندامان لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەبوون	٠
١٠	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکرابوون بۆ هۆڵی پەرلەمان بەڵام ئامادە نەبوون	١
١١	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران لەسەر داوای خۆیان لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەبوون	٠
١٢	ژمارەی لێپرسینەوە (استجواب) ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران	٠
١٣	ژمارەی کۆبوونەوەی لیژنەکان	١١٠
١٤	ژمارەی راپۆرتی لیژنەکان لەسەر پرۆژە یاسا نوسراوە لە خولی پاییزەی ساڵی ٢٠١٨	٠
١٥	ژمارەی راپۆرتی لیژنەکان لەسەر پرۆژە یاساکان کە پێویست بوو بنوسرێ و نەنوسراوە	٣٠٨
١٦	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە ئاراستەی حکومەت کراوە	٠
١٧	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە وەڵامدراوەتەوە	٠
١٨	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە وەڵام نەدراوەتەوە	٠

ئەنجام

١-لە (٢٠١٧/٩/١٥) پەرلەمان کۆبوونەوەکانی دەست پێکردەوە، بەڵام تا ئێستاش وەك کاری پەرلەمانیی بەکردار کارا نەبۆتەوە.

٢-پەیامی هیچ کام لە حزبە سیاسیەکان لەگەڵ کردارەکانیاندا وێك نایەتەوە.

٣- جێبەجێ نەکردنی یاساو بڕیار و ڕاسپاردەکانی پەرلەمان لەلایەن دەسەڵاتی جێبەجێ کردنەوە.

٤-ڕۆڵی پەرلەمان لە گۆڕەپانی سیاسیی هەرێمی کوردستاندا لەبەرچاو ناگیرێت و لە ڕووداوە گرنگ و چارەنوسسازەکاندا پەرلەمان پەراوێز دەخرێت، هەرچەندە بەپێی بڕیاری ژمارە (١)ی ساڵی (٢٠٠٥) دەبێت سەرکردایەتی سیاسی کوردستان بۆ بڕیارە چارەنوسسازەکانی بۆ پەرلەمان بگەڕێتەوە.

٥- لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا تەنها (١٣) دانیشتنی پەرلەمان کراوە. کە ئەمەش لەگەڵ کاری پەرلەمانیدا ناگونجێت و لە زۆرینەی دانیشتنەکانیشدا پێشێلی پەیرەو کراوە.

٦-زۆرینەی کۆبوونەوەکانی پەرلەمان بەرنامەی کار ڕانەگەیەنراوە.

٧-بەشی زۆریی کۆبوونەوەکان کران بە داخراو، دوور لە چاوی ڕاگەیاندن و جەماوەری کوردستان، بەبێ ئەوەی هیچ بابەتێکی هەستیاریش هەبێت کە بەپێی پەیرەو شایەنی ئەوەبێت بڕیاری داخستنی کۆبوونەوەکە بدرێت، ئەمەش بۆتە مایەی ئەوەی دابڕانێك لەنێوان خەڵك و پەرلەماندا هەبێت و خەڵك بەچاوی گومانەوە لە پەرلەمان بڕوانن.

٨- خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان تا کاتی ئامادەکردنی ئەم ڕاپۆرتە، کە زیاد لە چوار ساڵ دەبێت، تەنها (٣٠) یاسا و (٧) بڕیاری دەرکردووە، سەرەڕای ئەوەی کە خوێندنەوەی یەکەم بۆ (١٩٠) پرۆژە یاسا کراوە.

٩-لەم خولی گرێدانەدا (٦) یاسای عیراقی فیدراڵ وەك پرۆژە یاسا خوێندنەوەی بۆ کرا تا بەرکار بکرێت و لە هەرێمدا جێبەجێ بکرێت، ئەمەش نەنگیە بۆ پەرلەمانی کوردستان، کە پێویستە یاسای خۆی هەبێت نەك یاساکانی عیراق بەرکار بکات.

١٠- تا ئێستاشی لەگەڵدابێت پەرلەمان نەیتوانیوە بەدواداچوون و لێپرسینەوە سەبارەت بە شێوازی فرۆشتن و داهاتی نەوت بکات و وردەکاریی گرێبەستەکانی نەخراوەتە بەردەست.[1] هەرچەندە پەرلەمان

---

[1] لە مادەی (٤٢) لە پەیڕەوی ناوخۆدا هاتووە:

١- لیژنە بەردەوامەکان مافیان هەیە لەڕێگەی جێگری سەرۆکی پەرلەمانەوە، داوا لە فەرمانگەی فەرمی و ڕێکخراوە جەماوەری و پیشەییەکان بکەن کەوا ئەو زانیارییانەی پێویستیانە بۆ باسکردنی ئەو بابەتانەی خراونەتە ڕوو، پێشکەشیان بکرێت.

(یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١٥ یاسای سندوقی کوردستان بۆ داهاتە نەوتی و گازییەکان) پەسەند کرد، بەڵام حکومەت بێ ئەوەی گوێ لەپەرلەمان بگرێت بە ئارەزووی خۆی دوور لە یاسا هەنگاوی ناوە.

١١- لیژنەکانی پەرلەمان لەماوەی ئەم خولی گرێدانەدا سەرباری ئەوەی زۆرترین کۆبوونەوەیان کردووە. بەڵام نە هیچ بەدواداچوونێکی ئەوتۆیان بۆ کارەکانی حکومەت کردووەو نە راپۆرتیشیان لەسەر پرۆژەیاساکان نەنوسیوەو نە بە ئەرکی خۆیان هەڵساون.

١٢- تا ئێستا لیژنە پەیوەندارەکانی پەرلەمان وەك پێویست بە ئەدای کاری خۆیان لە چاودێری حکومەت هەڵنەساون و بەدواداچوونی پێویستیان بۆ ئەو پرۆژانە نەکردووە کە بودجەیان بۆ دابینکرابوو لە ساڵانی رابردوو و تا ئێستاش بەردەوامن، هەرچەندە پێویستە دیوانی چاودێرییش بەدواداچوون بکات.

١٣- هیچ وەزیرێك بەمەبەستی لێپێچینەوە بانگهێشتی پەرلەمان نەکراوە.[1]

١٤- لە کۆی ئەو پرۆژانەی ئاراستەی لیژنەکانی پەرلەمان کراون کە بە تێکرای پرۆژەکان لای سەرجەم لیژنەکان، (٤٤٥) پرۆژەن کە پێویستە لیژنەکان راپۆرتیان لەسەر بنوسن، بەڵام تەنها (١٣٧) راپۆرت لە لایەن کۆی لیژنەکانەوە نوسراون. واتە (٣٠٨) راپۆرت هێشتا نەنوسراون. ئەمەش پێچەوانەی پەیرەوی ناوخۆیە.[2]

١٥- دەستەی (مافی مرۆڤ) لە (٢٠١٧/١/١٧)ەوە دەستەی (دەستپاکی) لە (٢٠١٧/٥/١٣)ەوە ماوەی سەرۆکەکانیان بەسەر چووە، کە لەم خولەدا دەبوایە بەپێی یاسا چارەسەرییان بۆ بکرێت، بەڵام هیچ رێو شوێنێك نەگیراوەتەبەر و ئەمەش پێشێلی یاساکانە.

١٦-سەرۆکی پەرلەمان نامەی دەستلەکار کێشانەوەی پێشکەش کردووە بەڵام تا ئێستا نەخراوەتە بەرنامەی کارەوە کە ئەمەش پێچەوانەی یاساو پەیرەوی ناوخۆیە.

٢- ئەگەر ئەو لایەنانەی لەبڕگەی سەرەوە باسکراون خۆیان گرت لە پێدانی زانیاری داواکراو بە لیژنە بەردەوامەکان ئەو کاتە لە رێگەی سەرۆکی پەرلەمان سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیرانی لێ ئاگادار دەکرێتەوەو لە حالەتی وەڵام نەدانەوەی داواکارییەکە لەماوەی پازدە رۆژدا بابەتەکە دەخرێتە بەر دەستی پەرلەمان بۆ ئەوەی تێروانینی بۆ بکات.

[1] لەمادەی (٦٩) لە پەیرەوی ناوخۆدا هاتووە:

١- هەر ئەندامێك ویستی ئەندامێکی دەسەڵاتی جێبەجێکردن بپرسێنێت ئەوا پرساندنەکە بە شێوەیەکی نوسراو ئاراستە دەکات.

٢- سەرۆکی پەرلەمان پرساندنەکە دەگەیەنێتە دەسەڵاتی جێبەجێکردن پاش دانانی لە کارنامەی یەکەم دانیشتنی دوای پێڕاگەیاندنی و کاتی گفتوگۆکردنی پاش هەفتەیەك دیاری دەکات تەنها ئەگەر پەرلەمان پەلەی بوو ئەندامی دەسەڵاتی جێبەجێکردنیش رازی بوو.

[2] لە برگەی (٤) لە مادەی (٧١)ی پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستاندا هاتووە:راپۆرتێکی هاوبەش لەهەردوو لیژنەکەوە بەرز دەکرێتەوە دووای دارشتنی لەلایەن لیژنەی یاساوە ئەویش دوای (١٠) رۆژ لەمێژووی هاتنی بۆ هەردوو لیژنەکە، ئەگەر داوایان لێنەکرێ کە بەشێوەیەکی بەپەلە سەیری بکەن، لەوکاتەشدا لەماوەی (٥) رۆژدا پێشکەش دەکرێ.

١٧–ئەو ئەندام پەرلەمانانەی تازە چوونەتە پەرلەمانەوە ناویان لەسەر لیستی فراکسیۆنەکانیان دانەنراوە لە سایتەکەدا.

١٨–هەندێك ئەندامی پەرلەمان دەوام ناکەن بە بێ ئەوەی هیچ ئیجرائاتێك کرابێت بەرامبەریان.

١٩– رۆژی ٢٠١٧/١٢/١٩ لەناو خۆپیشاندەرانی شاری سلێمانی هێزەکانی ئاسایش، پەرلەمانتار (ڕابون مەعروف)یان دەستگیرکرد.

٢٠–هەر خولێکی گرێدان پێویستی بەوەیە ناوێکی هەبێت، جا (پایزە) یا (بەهارە) بێت، بەلام ئەوە سێ خولی گرێدانە بەدوای یەکەوە ناویان (پاییزە)یە.

٢١–بێسەروبەرەیی بە کۆبوونەوەکانەوە دیارە، وەك: ناوی خولەکان و کاتەکانیان دیار نیە، ژمارەی کۆبوونەوەکان تێکەڵن، لە زۆرینەی کۆبوونەکاندا ئالوگۆڕی بەرنامەی کار کراوە، لەنێو کۆبوونەوەدا بڕگە بۆ بەرنامەی کار زیاد کراوە، ئەمەش نیشانەی لاوازی و نەشارەزایی دەستەی سەرۆکایەتی دەگەیەنێ.

٢٢–بەپێی برگەی (٣)ی مادەی یەکەمی یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١٧ ی (یاسای دابەشکردنی دەسەڵاتەکانی سەرۆکایەتی هەرێم بەسەر دامەزراوە دەستوورییەکانی هەرێم). دەسەڵاتی ئیمزاکردنی یاساکان دراوە بە (سەرۆکایەتی پەرلەمان)، واتە هەر سێ ئەندام (سەرۆك و جێگر و سکرتێر) بەڵام هیچ کام لە یاساکان کە دەرچوون ئیمزای (سەرۆك)یان بەسەرەوە نیە.

٢٣–یەکێك لەو گرفتانەی سەرۆکایەتی پەرلەمان لە دانیشتنەکاندا بۆخۆی و پەرلەمانی خولقاندووەو گومانی لەدڵی هاوڵاتیان دروستکردووە لەسەر خۆی ئەوەیە بەبێ هۆکار بەشێك لە دانیشتنەکان بە داخراوی ئەنجامدەدات.

راسپاردەكان

١-بۆ ئەوەی هەڵبژاردنێكی پاك و بێگەرد ئەنجام بدرێت پێویستە پەرلەمان كۆمسیۆنی هەلبژاردنەكان و حكومەت مولزەم بكات لە زووترین كاتدا تۆمارێكی پاك و بێ خەوش ئامادە بكەن.

٢-بۆ ئەوەی هەڵبژاردن لە كات و ساتی خۆیدا ئەنجام بدرێت، پێویستە پەرلەمان سەرۆكی حكومەت مولزەم بكات لە زووترین كاتدا وادەی ئەنجامدانی هەڵبژاردن دەستنیشان بكات.

٣-بۆ ئەوەی كۆمسیۆن بە ئەركی یاسایی خۆی هەلسێت و ئامادەكارییەكانی هەلبژاردن لە كاتی خۆیدا بكات، پێویستە پەرلەمان حكومەت ناچار بكات لە زووترین كاتدا بودجەی خەملێنراوی پێویست بۆ هەڵبژاردن دابین بكات.

٤-پێویستە لە زووترین كاتدا پەرلەمان نامەی دەستلەكار كێشانەوەی بەرێز (د.یوسف محمد) سەرۆكی پەرلەمان بخاتە بەرنامەی كارەوەو دەنگی لەسەر بدرێت.

٥-پەرلەمان بەپێی پەیڕەو ئیجرائاتی پێویست لەگەڵ ئەو ئەندامانەدا بكات كە بەشداری كۆبوونەوەكانی پەرلەمان ناكەن.

٦-ئەو پێشێلكارییانەی لەپەیرەودا كراون لەكاتی بەڕێوەچوونی دانیشتنەكاندا سەرۆكایەتی پەرلەمان كردوونی یاخود سەرۆكایەتی لێیان بەرپرسیارە دووبارە نەبنەوە.

٧-پەرلەمان هەڵوێستی روونی هەبێت دەرهەق بە بڕینی موچەی فەرمانبەران و پێنەدانی چارەكە موچەكەش لە كاتی خۆیدا كە حكومەت بەردەوامە لەو پێشێلكارییە.

٨-پەرلەمان حكومەت ئیلزام بكات كە كۆی داهاتی هەرێم ئاشكرا بكات.

٩-پەرلەمان هەڵوێستی راشكاوانەی خۆی رابگەیەنێت دەرهەق بەو هەموو یاساشكێنیەی دەسەلاتی جێبەجێكردن دەیانكات.

پاشکۆ (١)

پوختەی کاری پەرلەمان لە لە سەرەتای دەست بەکار بوونیەوە تا ئێستا

(٢٠١٣/١١/٦-٢٠١٨/٣/٦)

ژ	ناونیشان	ژمارە
١	ژمارەی دانیشتنەکانی پەرلەمان	٨٩
٢	ژمارەی بڕگەی کار	٣١٦
٣	ژمارەی بڕگەی کار/ جێبەجێکراو	١٧٠
٤	ژمارەی بڕگەی کار/ جێبەجێ نەکراو	١٤٦
٥	ژمارەی پرۆژە یاسا کە خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراوە لەسەرەتای دەستبەکار بوونی پەرلەمانەوە	١٩٠
٦	ژمارەی یاسای پەسەند کراو	٣٠
٧	ژمارەی بڕیاری پەسەند کراو	٧
٨	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکراون لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەبن	٣٣
٩	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران لەسەر داوای ئەندامان لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەبوون	١٣
١٠	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکرابوون بۆ هۆڵی پەرلەمان، بەڵام ئامادە نەبوون	٢٠
١١	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران لەسەر داوای خۆیان لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەبوون	٢
١٢	ژمارەی لێپرسینەوە (استجواب) ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران	٠
١٣	ژمارەی کۆبوونەوەی لیژنەکان	٥٢٥
١٤	ژمارەی راپۆرتی لیژنەکان لەسەر پرۆژە یاسا نوسراوە لەسەرەتای دەست بەکار بوونی پەرلەمانەوە تا ئێستا	١٣٧
١٥	ژمارەی راپۆرتی لیژنەکان لەسەر پرۆژە یاسا کە نەنوسراوە	٣٠٨
١٦	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە ئاراستەی حکومەت کراوە	٤٤٣
١٧	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە وەڵامدراوەتەوە	٣١١
١٨	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە وەڵام نەدراوەتەوە	١٣٢
١٩	ژمارەی ئامادە نەبوونی ئەندامان لە کۆبوونەوەکان (لە کۆبوونەوەکانی ئەم دواییانەدا ڕێژەی غیاباتی ئەندامانمان دەست نەکەوتووە بۆیە هەر ژمارە کۆنەکەیە)	٩٧٠

پاشكۆی (٢)

وتاری دەست لە كاركێشانەوەی سەرۆكی پەرلەمان د. یوسف محەمەد صادق

هاونیشتیمانیانی ئازیز

لای هەموتان ئاشكرایە كە ئێستا كوردستان لە دۆخێكی ئێجگار سەختدایدایە. خەڵكی ژیانێكی سەخت و پڕ لە ناخۆشی دەژین.. ئەركی دەسەڵاتی سیاسیە كە ژیانێكی باش دابینبكات، نەك خۆی ببێتە سەرچاوەی سەختكردنی ژیانی خەڵك. تەنانەت ئەمڕۆ دەسەڵاتی سیاسیی كوردستان بە ئاراستەی دژایەتیی خەڵكدا دەڕوات. ئەم ئاراستەیە دەبێت ڕێگری لێبكرێت نەك پشتیوانی.

ئامانجی ئێمە لەیەكەم ڕۆژی وەرگرتنی شەرەفی سەرۆكایەتیی پەرلەمانەوە هەتا ئەمڕۆ ئەوە بووە كە چۆن وابكەین دەسەڵات لە خەڵكەوە بێت و بۆ خەڵك بێت. ئەمڕۆ كەبڕیاری دەست لەكاركێشانەوەمان دەدەین لە پێناوی هەمان ئامانجدایەو پەیمانیش دەدەین كە لە داهاتووشدا لەسەر هەمان ئامانج و ڕێگا بەردەوام دەبین .

شاراوە نیە كە ماوەی ئەم خولەی پەرلەمان ڕێك دابەشبوو بەسەر دوو قۆناغدا، قۆناغێكیان دەكرێت بوترێت ئاسایی، بەڵام قۆناغی كۆتایی نائاسایی لەهەموو ڕویەكەوە. دەتوانین هەروەها بە قۆناغی پێش كودەتا و پاش كودەتا ناویبنین. كودەتا بە مانای بەكارهێنانی هیزە بۆ گەیشتن بە ئامانجی سیاسیی ناشەرعی، ئەمڕۆ هەمان بەكارهێنانی هێز دەبینین بۆ هەمان ئامانجی ناشەرعی. بەداخەوە وەها دەردەكەوێت دەسەڵاتدارانی ئەمڕۆی كوردستان بەهیچ شێوەیەك سڵناكەنەوە لە پەنابردن بۆ چەك و تۆقاندن و توندوتیژی بۆ مانەوەی خۆیان.

هەر دەسەڵاتێكی سیاسی تەندروست لە دونیادا، دەبێت ملكەچ بێت لەئاست خواستەكانی خەڵكدا و مكوڕ بێت لەسەر خواستەكانی لە بەرامبەر نەیارەكانی گەلەكەی. بەڵام وادیارە دەسەڵاتی كوردی بە تەواوی بە پێچەوانەوەیە: ملكەچ بۆ ئەوانی ترو سەرسەخت و توندوتیژ بەرامبەر خەڵكی سیڤیلی كوردستان، ڕێك وەك پەندە كوردیەكە: (شێریماڵەوە و ڕێویی دەرەوە).

كودەتا بەسەر پەرلەماندا سەرەتای دیاردەی گوێ پێنەدان و بێباكی بوو بۆ هەر بەهایەكی سەردەم و خواستی خەڵكی ویاسا و شەرعیەت. پاشان سەركێشیی ریفراندۆمیشی بەدوادا هات، كە درێژەپێدانی هەمان ڕەفتار و ئەخلاق و ئاگایی بوو. ئەمڕۆش، سوربوون لەسەر درێژەدان بە حكومڕانییەكی شكستخواردوی دژەخەڵك قۆناغی سێیەمی ئەم ڕەفتارە سیاسییەیە.

خەڵك، كوردستانیان خۆشدەوێت، لەپێناویدا دەمرن، برسێتی و ئازار دەچێژن، دان بەخۆیاندا دەگرن. بەڵام دەسەڵاتداران ئەوە بەخەڵكی كوردستان ڕەوانابینن كە بەشێك بن لەخاوەندارێتیی كوردستان. ئەمە تەنها لەرێگای سیستەمێكی سیاسیەوە دێتە دی كە دابەشكردنێكی دادپەروەرانە بۆ دەرفەت و سامان و كارو پلەو پایە دێنێتە ئاراوە. ئەمڕۆ لە بری دابەشكردنێكی دادپەروەرانە ئێمە قۆرخكاریی سیاسی وئابوری و خاك وسامان و هەموو بوارەكانمان هەیە.

بەڕێزان،

هەرێمی كوردستان پێكهاتوە لە هێز و پارتی سیاسی و دیدی جیاواز، هەموو ئەم دید و پێكهاتە سیاسییە جیاوازانەش بەشێكی سروشتی و گرنگن لە پێكهاتەی كۆمەڵگەی كوردستانی. تەنها چوارچیوەیەكیش كە بتوانرێ لە ناویدا ئەم جیاوازیانە بپارێزرێت پەرلەمانە، كە تیایدا ئەم جیاوازیانە ببن بە سەرچاوەی هێز بۆ كۆمەڵگەی كوردستان.

بە درێژایی ئەو كاتەی كە تیایدا ئێمە ئەركی سەرۆكایەتی پەرلەمانمان كەوتبووە سەر شان،كرۆكی ئامانجی ئێمە سیستمی پەرلەمانیی تەندروست و پەرلەمانێكی چالاك بوو وە هەر چییەكیشمان پێكرابێ بەبێ درێغی ئەنجاممانندا لە پێناو گەیشتن بەم

ئامانجـە. بـە پێچەوانەشـەوە، پەرلـەمانێکی لاواز و پاشـکۆ و ناکاریگـەر، دیاردەیـەکی ترسـناکە بـۆ ژیـانی سیاسـیی ئێمـە و نوێنەرایەتی کردنی خەڵك و پێگەی خەڵك لەناو کایەی سیاسیدا. هەر لەبەر ئەوەش پەرلـەمانێکی پاشـکۆ و بـێ کاریگـەری هـیچ کاتێك بژاردەی ئێمە نەبووە و، وەکو کاری پەرلەمانیش بۆ ئێمە قەبوڵکراو نەبووە.

بـاوەڕ و پـەیامی نـەگۆڕی ئێمـە بـەردەوام ئـەوە بـووە کـە پەرلـەمان ئـەو سیسـتم و جێگایەیـە کـە هـەموان بـە هـەموو جیاوازیەکانیانەوە دەتوانن تیایدا ئامادەبن و لەگەڵ یەکتردا لە پێناو گەیشتن بە بەرژەوەندیی هاوبەش گفتوگۆ بکەن، گوێ لە یەکتر بگرن و ڕێز لە بۆچوونی یـەکتری بگـرن. بۆیـە بـۆ کۆمەڵگەیـەکی وەك کۆمەڵگـەی ئێمـە، کـە هێشـتا لـە سـەرەتاکانی بونیادنانی سیستەمدایە، پەرلەمان گرنگترین دەزگایە.

هەر لەسەر ئەم باوەڕەش، پەرلـەمان بـەدیلی حـوکمی شەخسـە، بـەدیلی حـوکمی دەسـتەبژێرێکی بەرتەسـکە وە هـەروەها پەرلەمان مۆدێلی حوکمی یاسا و سەروەریی یاسایە.

کوردستانیانی ئازیز،

ئێمە لە دوو سـاڵی یەکـەمی خـولی چـوارەم، بـەم دیدەوە کارمـان کـرد. بـە هاوکـاریی پەرلـەمانتاران هەوڵمانـدا پەرلـەمان بگەڕێنینـەوە شـوێن و ڕێچـکە ڕاسـتەقینەکەی خـۆی، کـە پێگـەی نوێنەرایـەتی کردنـی خـەڵك و، بـەرگری کردنـە لـە مـاف و بەرژەوەندیەکانیان لە بەرامبەر دەسەڵاتی ئەمری واقیع لە کوردستان. پێکەوە لە دەستەی سەرۆکایەتی بەتایبەت لەگـەڵ بـەڕێز فەخرەدین قادر سکرتێری پێشوی پەرلەمان و هاوئاهـەنگ لەگـەڵ بەشـێکی زۆری فراکسـیۆن و پەرلـەمانتاران، کارمـان کـرد بـۆ سەروەریی یاسا و وەستانەوە دژ بە گەندەڵی و، ڕاشکاوانەش خستنە ژێر پرسیاری دەسەڵاتی جێبـەجێکار لـە کوردسـتان. لـەو ماوەیەدا سەرەڕای کەمیی ئەو یاسـایانەی دەرچـوێندراون، بـەڵام ئەمانـە یاسـاگەلێکی چۆنایەتی و گـرنگ بـوون. هەوڵمانـدا لـە ویژدانی نەتەوەیی گەلەکەمان و ئازار و کێشە و خۆشیەکانی نزیك بین. شەنگال و کۆبانێ گەواهی ئەم ڕاستیەن. دەرگای پەرلـەمانمان کـردەوە بـە ڕوی کـوردانی هەر چوار پارچە و ڕەوەندی کوردستانی و ئەو هێزە سیاسیانەی نوێنەرایەتییان دەکەن. لەو ماوەیـەدا پەرلـەمان دەسـتیبرد بـۆ کۆمەڵێك مەسەلەی گرنگ و هەستیار کە پێشتر دەستبردن بۆیان ئەستەم بوو، بەڵکو تەنانەت مـومکینیش نـەبوو. نەچـوینە ژێـر باری هیچ فشار و ئیرادەیەکی نایاسایی بۆ بەلاڕێدابردنی کاری پەرلەمانی. هـەر بۆیـەش پەرلـەمان پـەکخرا. لـەم بارەیـەوە قسـە زۆرە بۆ کردن، کە دەکرێ لە دەرفەتی تردا بکرێن.

بەڕێزان،

پاش کودەتاش بەسەر پەرلەماندا لە ١٢ی ئۆکتۆبەری ٢٠١٥، هەوڵی سەرەکیمان دیسان بۆ ئەوەبوو کە چۆن پەرلەمان، وەك دەزگایەك و وەك قەزیەیەکی هەرە گرنگ لە سیستمی دیموکراتیدا، پەراوێزنەخرێت و بێ بەهاو بێ نرخ نـەکرێت. لـەم پێناوەشـدا بەردەوام بووین لە کاری پەیوەندی دروستکردن، لە کاری دیپلۆماسی و لە خـەباتی دروسـتکردنی دۆسـت و تـۆڕی بـەرفراوان لـە پێناو ناساندنی پرسی پەرلەمان و پرسی سیستمی دیمۆکراتی ڕاستەقینە.

لە دوو ساڵی ڕابردودا بەبێ حەسانەوە خەمی پەرلـەمان و خەمـەکانی تـری گەلەکـەمان وەك جێنۆسـایدی خوشـك و برایـانی ئێزیدیمان لە گەڵ خۆماندا هەڵگرت بۆ زۆر شـوێنی دونیـا، بـە تایبـەتی وڵاتـانی ئـەوروپای ڕۆژئـاوا. زۆر خـەڵکی دیموکراتخواز و مافدۆست لە دونیادا هاوڕا و هاوخەممان بوون لە مەسەلەی پەکخستنی پەرلـەمانی کوردسـتان. بێگومـان گەیانـدنی ئـەم خـەم و پەیامەش بە جیهانی دەرەوە، لە سۆنگەی بڕوای قوڵمانەوە بوو کە پەرلەمان ڕۆڵێکی گرنگی هەیـە لـە بەرەوپێشـبردنی دۆخـی سیاسیی کۆمەڵگەی کوردی و جێگیرکردنی سیستمی دامەزراو لەسەر بنەمای ڕەوایەتیی دیمۆکراسی. لێرەدا بە پێویسـتی دەزانم کە زۆر سوپاسی ڕەوەندی کوردستانی لە ئەوروپا بکەم کە زۆر هاوکارمان بون لەم هەڵمەتە دیبلۆماسیە چڕەدا.

ئێمە شانازی دەکەین کە پەرلەمانمان کردە چەقی بڕیاری سیاسی لە هەرێمی کوردستان، بەڵام کە پەکیشخرا ئەو کاتە ئەم پەکخستنەمان کردە پرسێکی هەرێمی و ناوچەیی و نێودەوڵەتی. بە تایبەتی شانازی بەوەشەوە دەکەین کە هەموو هەوڵێکمان دا تا پەرلەمان بکەینە دەزگایەك کە لە ئاستی نێودەوڵەتیدا بوون و ئامادەیی هەبێت، بەشێکیش لەم هەوڵە لە دیپلۆماسیی پەرلەمانی و دیپلۆماسیی خەلك دا خۆی دەبینییەوە. دەنگدانەوەی داخستنی پەرلەمانیش لە ئاستی نێودەوڵەتیدا، بەڵگەی ڕاستی کارکردنی ئێمە بووە.

ئەوە شاردراوە نیە کە پەرلەمان و سیستمی سیاسی لە هەندێك لە وڵاتانی جیهان بە قەیراندا گوزەریان کردووە، زۆر جار لە لایەن ئەوانەی کە لە دەسەڵات و نوێنەرایەتی و دەنگی خەڵك دەترسن ڕێگرییان لێکراوە، بەڵام سەرئەنجام، سەرباری قەیران و کێشە، سەرکەوتن هەر بۆ ئیرادەی خەڵك بوە. ئێمە ئەمڕۆ کە بڕیاری دەست لە کارکێشانەوەمان دەدەین، بەڵێن دەدەین لەگەڵ هاوڕێکانمان بە بەردەوامیدان بە خەباتی پەرلەمانی لە ڕێگای بوون بە ئۆپۆزسیون. هەر وەك چۆن پێشتریش بڕوامان وابوو کە ئۆپۆزسیون بڕبڕەی پشتی هەموو پەرلەمانێکی شەرعیی سەرکەوتوو و سیستمی دیمۆکراتیی ڕاستەقینەیە، ئێستاش ئەم باوەڕەمان نەگۆڕە.

پەرلەمان ئەمڕۆ بە قۆناغێکی زۆر مەترسیداردا دەڕوات، چونکە پەرلەمان گەڕێنراوەتەوە بۆ ڕۆژگارێك کە هیچ پێگە و ڕۆڵ و کاریگەرییەکی نەبوو و پاشکۆی تاقم و کەس و دەستەبژێر بوو. بەکارخستەوەی پەرلەمان بەم جۆرە، نیشانەیەکی زەقی خواستە بۆ دەستەمۆکردنی پەرلەمان، بۆ کردنی پەرلەمان بە دەزگایەك کە وەك دەزگاکانی سیستەمی دیکتاتۆری کار و چالاکییەکانی بەڕێوە ببات!

لە ڕاستیدا کاراکردنەوەی پەرلەمان بەو شێوەیەی کە کرا، بوە هۆی ئەوەی ئەم دامەزراوەیە بەکاربرێت بۆ تێپەڕاندنی خواستی تاکەکەسی و حیزبیی ریفراندۆم، ڕێفراندۆمێك کە بە هەرەسێکی بێ وێنە تەواو بوو. لەگەڵ ئەوەش کە لە دوا ساتەکان، بەر لە ئەنجامدانی ریفراندۆم، دەرفەتێکی زێڕین و مێژوویی درا بە کورد لە ڕێگای ڕەشنوسی نامەکەی وەزیری دەرەوەی وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا، کە بە بڕوای ئێمە دەکرێ بڵێین ئەم نامەیە بەڵگەنامەی سەدە بوو، بەڵام دیسان ئەم دەرفەتە مێژووییەیەش لەدەست درا.

ئێستا دوای هەرەس و کارەسەی ١٦ی ئۆکتۆبەر و لەدەستدانی، نیوەی خاکی کوردستان و قوڵبوونەوەی قەیران و کێشە ئابووری و سیاسییەکانی هەرێم، هیچ بژاردەیەك لەبەردەم حکومەتی شکستخواردووی هەرێمدا نەماوە جگە لە هەر چی زووترە ڕاگەیاندنی شکستی خۆی و وازهێنان. وەك ئاشکراشە ئەمە ئەمڕۆ بووە بە داخوازیی بەرفراوانی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان. ئەم پەیامەی خەڵك بە ڕوونی لە ڕۆژانی دواییدا گەیشت لە ڕێگای خۆپیشاندانە جەماوەرییەکان لە شار و شارۆچکەکانی کوردستان. ئێمەش لە لای خۆمانەوە وەك سەرۆکی پەرلەمان بە ئەرکی خۆمان زانی کە پشتگیری لەم خۆپیشاندانانە و داوا ڕەواکانیان بکەین، وەك مافێکی ڕەوای خەڵکی کوردستان. هەر لێرەشەوە جارێکی تر سەرەخۆشیی خۆم بۆ کەسوکاری قوربانیانی خۆپیشاندانەکان دەردەبڕم و، بە پێویستی دەزانین سەرجەم دەستگیرکراوانیش ئازاد بکرێن.

ئێستا دوای ئەم هەموو داڕمان و قەیرانە قوڵ و فراوانانە، بە ئەرکی خۆمی دەزانم کە بڵێم هەرێمی کوردستان هەڕەشە و مەترسییەکانی جێنەهێشتوون، بەڵکو بەردەوامیدان بەم دەسەڵاتە شکستخواردووە مەترسیی گەورەتریشمان دێنێتە پێش. کەواتە هەر چرکە ساتێك دواکەوتنی هەڵوەشانەوەی حکومەتی هەرێم دەکرێ ببێتە هۆی ئەوەی کە ئەوەی لەدەستیشدا ماوە لەدەست بچێت. ڕێگری لەم هەڵدێرە هەر ئێستا و بێ دواکەوتن بەرپرسیاریی هەموو هێزە دڵسۆز و هاونیشتمانییە خەمخۆرەکانی هەرێمەکەمانە بە دروست کردنی بەرەیەکی بەرفراوانی ڕزگاریی نیشتیمانی. ئەمڕۆ کاتی هیممەتە، بەڵام دەکرێ

سبەینێ زۆر درەنگ بکەوین. بە سەربازگە کردنی شار و شارۆچکەکانی هەرێم و سەپاندنی حوکمی عورفیی حیزبی، نەک تەنها کارێکی نا دەستوری و نایاساییە، بەڵکو چارەسەری گرفتەکانیش ناکات و، هێندەی تر خەڵک توڕە و نائومێد دەکات.

بەڕێزان،

لەوپەڕی حەز و باوەڕمانەوە خوازیار بووین کە بگەڕێینەوە بۆ پەرلەمان و لەگەڵ پەرلەمانتاران بەردەوام بین لەسەر ئەو ڕێچکەیەی بەر لە نزیکەی چوار ساڵ دەستمان پێکرد. بەڵام ئەو دانیشتنانەی لە دوای ٢٠١٧/٩/١٥وە ئەنجام دران، دەرخەری ئەوەن کە بە مەرجی تەسلیم بون بە دەسەڵاتی ئەمری واقیع لە کوردستان و بە دەستەمۆیی، دەرگاکانی پەرلەمان کراونەتەوە. پەرلەمانێکی ئاواش دڵخوازی ئێمە نیە و باوەڕیشمان بە پەرلەمانێکی لەو جۆرە نییە.

بەڵام داوا لە پەرلەمانتارانی ئازیزی هاوڕێم دەکەم، بەبێ ڕەچاو کردنی ئەو ئیرادەیەی سەپێنراوە بەسەر پەرلەماندا، هەروەک ڕابردو بەردەوام بن لە پێداگرییان لەسەر نوێنەرایەتی کردنی بەرژەوەندیە گشتیەکان و تەسلیم نەبون بە ئیرادەی خاوەن بەرژەوەندیە تایبەتەکان. دواجار، داوای لێبوردن لەهەر کەموکورتی و کارێکی نەگونجاو دەکەم کە بەرامبەر بە ئێوەی بەڕێز بەبێ مەبەست ئەنجاممان دابێت.

هەر لێرەدا بە پێویستی دەزانم کە سوپاسی بێ پایانی خۆم ئاڕاستەی میدیای ئازا و ئازاد و، میدیاکاران بکەم، کە پشتیوان و ڕێنیشاندەر و هاوکارمان بون.

ئێستا ئیتر لە دوای ئەم ماوەیەی بەرپرسیارێتیم وەک سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان، بە ویژدانێکی ئارام و ئاسودەوە، خۆم بەسەربەرز دەزانم، لەئاست خوای گەورە و هاوڵاتیانی کوردستان و دەنگدەران و بزوتنەوەکەم و بەتایبەتیش بەرامبەر بە ڕۆحی پاکی ڕەوانشاد نەوشیروان مستەفا کە متمانەی پێکردین، خیانەتم لە متمانە و دەنگەکانیان نەکرد و تا دوا ئاست شەڕی دادپەروەریی و سەروەریی یاسام کرد. دیاریشە ئەم خەون و خولیا و ئامانجەی ئێمە، لەمپەر بوو بۆ کاری زۆر کەس و لایەنی سیاسی کە کاریان دەکرد بۆ جێگیرکردنی فەرمانڕەوایی تاکەکەس و دەستەبژێرێکی تایبەت.

لەبەر کۆی ئەو هۆکارانەی کە پێشتر ئاماژەم پێدا و، پاش ڕەزامەندیی جڤاتی نیشتیمانیی بزوتنەوەی گۆڕان، وازهێنانی خۆم لە سەرۆکایەتی و ئەندامێتیی پەرلەمانی کوردستان ڕادەگەیەنم. !

خوای گەورە کوردستان و گەلە سەربەرزەکەی بپارێزێت.

د. یوسف محەمەد صادق

سەرۆکی پەرلەمان

٢٠١٧/١٢/٢٦

پاشکۆی (٣)

پەیامی پشتیوانی سەرۆکی پەرلەمان لە خۆپیشاندانەکان

پشتیوانی دەنگە ناڕازیی و مەدەنییەکانتانم.

د. یوسف محەمەد سادق

وەك پشتیوانی لە دەنگی ناڕازی و مافخوراوی فەرمانبەران و مامۆستایان و هاولاتیانی هەرێمی کوردستان، بڕیارماندا وەك سەرۆکی پەرلەمان، دەنگمان بخەینە پاڵ ئەو دەنگە مەدەنی و ناڕازیتان و بێینە شەقام و لەگەڵ هاوارو ناڕەزایی ئێوەدا بەم دەسەلاتە شکست خواردووە بڵێین ئێوە هۆکاری ماڵوێرانی و هەمو ئەو تەنگەژانەن کە ڕووبەڕووی ولاتێکی پڕ لە خێر و بێر بووەتەوە. ئێوە هۆکار دۆڕانی نیوەی خاکی کوردستانن، ئێوە هۆکاریی بەتاڵبردنی نەوت و سەروەت وسامانی ئەم ولاتەن.. دەنگم لەگەڵ دەنگتاندایە. تکایە با هەمومان بە ئارامی و بە ڕێگەی مەدەنی و شارستانی گوزارشت لە دەنگی نارازیمان بکەین..

٢٠١٧/١٢/١٨

پەیامی سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان سەبارەت بە دەسگیر کردنی پەرلەمانتار رابون مەعروف

ئەمڕۆ لەناو خۆپیشاندەرانی شاری سلێمانی هێزەکانی ئاسایش، پەرلەمانتار (ڕابون مەعروف)یان دەستگیرکرد. ئەم کارەی ئاسایش پێشێلکردنی یاسایەو پەرلەمانتار خاوەنی پارێزبەندیی یاساییە. داوای دەستبەجێ ئازادکردنی ئەو پەرلەمانتارە و هەمو هاولاتیانی تر دەکەین کە ئەمڕۆ لەناو خۆپیشاندانەکاندا دەستگیر کراون. داواکارین هێزەکانی پۆلیس و ئاسایش و چالاکە مەدەنییەکانیش خۆیان بەدوور بگرن لە تەقەکردن و ئازاردانی خۆپیشاندەران.

لەهەمانکاتیشدا داوا لە خۆپیشاندەران دەکەین، بەهەمو شێوە یەك دوورکەونەوە لەکاری توندوتیژی و هەڵکوتانە سەر بارەگای حیزبی و دەوڵەتییەکان و مولك و ماڵی گشتی و تایبەت، بە ئارامی و بەردەوامی خواست و داواکارییە ڕەوا و مەدەنیەکانیان دژ بەم دەسەلاتە شکستخواردوە بەرز بکەنەوە.

خوای گەورە گەلی کوردستان بپارێزێت.

د. یوسف محەمەد سادق

سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان

٢٠١٧/١٢/١٩

پاشکۆی (٤)

هەڵوێستی فەرمی پەرلەمانی کوردستان سەبارەت بەهێرشی سەربازی دەوڵەتی تورکیا بۆ سەر کانتۆنی عفرین لە رۆژئاوای کوردستان

پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٥)ی رۆژی ٢٠١٨/١/٣٠ سەبارەت بەهێرشی داگیرکاری دەوڵەتی تورکیا بۆ سەر کانتۆنی عفرینی رۆژئاوای کوردستان هەڵوێستی فەرمی گەلی باشوری کوردستانی بەم جۆرەی خوارەوە راگەیاند:

یەکەم_ شەرمەزارو ئیدانەی هێرشی سەربازی دەوڵەتی تورکیا دەکەین بۆ سەر شاری عفرینی رۆژئاوای کوردستان.

دووەم_ داوا لەنەتەوە یەکگرتووەکان و کۆمەڵی نێودەوڵەتی دەکەین بە خێرایی بێنە سەر خەت بەمەبەستی راگرتنی هێرشی نارەوای تورکیا بۆ سەر کانتۆنی عفرین.

سێیەم پێویستە دەوڵەتی تورکیا رێز لەبنەماکانی یاسای نێودەوڵەتی و دراوسێیەتی بگرێت و، داواش دەکەین دەستبەجێ هێرش و پەلامارەکان رابگرێت.

چوارەم_ داوا لە رێکخراوە مرۆییە نێودەوڵەتیەکان و لایەنەکانی کۆمەکبەخش دەکەی بەهانای خەڵکی مەدەنی شاری عفرینەوە بچن. لە پێشکەشکردنی هاوکاریی و دابینکردنی پێداویستیە مرۆییە سەرەتاییەکان.

پێنجەم_ بەرگری رەواو قارەمانانەی ژنان و پیاوانی خەڵکی خۆڕاگری رۆژئاواو کانتۆنی عفرین بەرز دەنرخێنین و هیوای سەرکەوتنیان بۆ دەخوازیین.

لەم سۆنگەیەشەوە ئەم پێشنیارانەی خوارەوە دەخەینە روو

یەك_ سنوری نێوان هەرێمی کوردستان و رۆژئاوا کراوە بێ بۆ گەیاندنی هاوکاری و کۆمەکی پێویست لە رووی تەندروستی و مرۆییەوە بۆ خەڵکی لێقوماوی ێری عفرین بەتایبەتی و رۆژئاوا بەگشتی.

دوو_ پێویستە هێزو لایەنەکانی رۆژئاوای کوردستان بەلەبەر چاو گرتنی مەترسیەکانی سەر ئەزموونی رۆژئاوا، ناکۆکیەکانیان بەلاوە بنێن و لە رێگای دایەلۆگ و یەکر قبوڵکردنەوە یەکریزی نەتەوەیی دروست بکەن و دەستکەوتەکانیان بپارێزن.

سێ_ بەستنی کۆنگرەی نەتەوەیی کوردستان لەم قۆناغە بەپێویست دەزانین بۆ راپەراندنی ئەرکە هاوبەشە نیشتمانیەکان و، پێویستە بەرژەوەندی باڵای گەلی کوردستان بەکردار بخرێتە سەرووی بەرژەوەندیە ئایدۆلۆژیی و حزبی و سیاسیەکان.

لە کۆتاییدا بەناوی پەرلەمانی کوردستان سوپاس و ستایشی هەڵوێستی بوێرانەی جەماوەری گەلی کوردستان لەباشوورو رەوەندی کوردستانی لە وڵاتانی دەرەوە دەکەین، لە پشتیوانی شاری عفرین و خەڵکی قارەمانی رۆژئاوا. هیوا خوازین نارەزایی و چالاکی و خۆپیشاندانەکان بۆ کۆتایی هێنان بەهێرش و پەلاماری تورکیا بەردەوام بن. چونکە ئەزموونی رابردوو بۆ هەموو لایەکی سەلماندوە کێشەو ناکۆکیەکان بەهێز چارەسەر نابن و لۆژیکی گفتوگۆی ئاشتیانە کلیلی چارەسەری هەموو کێشەکانە.

سەرکەوتن بۆ ئیرادەی گەلەکەمان لە رۆژئاوای کوردستان

سڵاوو ستایش بۆ گیانی پاکی شەهیدانی کوردو کوردستان.

پەرلەمانی کوردستان

٢٠١٨/١/٣٠

پاشكۆی (٥)

نوسراوی ئینستتیۆتی پەی کە ئاراستەی جێگری سەرۆکی پەرلەمان کراوە

PAY INSTITUTE
For Education & Development

ئینیستوتی پەی
بۆ پەروەردە و گەشەپێدان

ژمارە: 1   رۆژ: ٢٠١٨/١/٢٤

بەڕێز/ جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان

بابەت / چاوپێکەوتن

پاش سڵاو

ئێمە لە ئینستتیوتی پەی خوازیارین لە نزیکەوە لەگەڵ بەڕێزتان گفتوگۆبکەین لەسەر دەستپێکردنەوەی پرۆژەی چاودێری کارەکانی پەرلەمانی کوردستان بۆیە لەرێی ئەم نوسراوەوە داوای دەستنیشانکردنی کات دەکەین.

بەڕێزتان ئاگادارن مانگی (٢٠١٧/٢) کارەکانی پەی لە پەرلەمان راگیرا و لەوکاتەوە هیچ هاوکارییەك لەگەڵ پرۆژەکە نەکراوە، یەکێك لە هۆکارەکانی راگرتنی کارەکانمان لەپەرلەمان ئەو بوو پەرلەمان کارەکانی پەکی کەوتووە، بەڵام ئێستا دانیشتنی پەرلەمان و لیژنەکان دەستی پێکردۆتەوە و ئێمەش خوازیارین کە لە نزیکەوە کارەکانمان بکەین، بۆ ئەم مەبەستەش یاداشتێکمان ئامادە کردووە و سەرجەم لایەنە یاساییەکانی پرۆژەکەمان شیکردۆتەوە و هاوکات راپرسییەکمان لەگەڵ ئەندامانی پەرلەمان لەسەر پرۆژەکە کردووە.

لەگەڵ رێزدا ...

د. سەروەر عبدالرحمن عومەر
بەڕێوەبەری ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدان
٢٤/٠١/٢٠١٨

ناونیشان: سلێمانی -گەرەکی ڕێگاری- بەرامبەر بانکی وەرزشی ئاشتی -ئیمەیل payinstitute@gmail.com - sarwary74@yahoo.com
٠٧٧٠١٥٦٤٥٧٦ - ٠٧٧٠١٤٦٥٧٢٢ - http://payied.org/ - https://www.facebook.com/payinstitute/

پاشکۆی (٦)

نوسراوی ئینستتیۆتی پەی کە ئاراستەی سکرتێری پەرلەمان کراوە

PAY INSTITUTE
For Education & Development

ئینیستتوتی پەی
بۆ پەروەردە و گەشەپێدان

PAY INSTITUTE
For Education & Development

ژمارە:2 ڕۆژ: ٢٠١٨/١/٢٤

بەڕێز/ سکرتێری پەرلەمانی کوردستان

بابەت / چاوپێکەوتن

پاش سلاو

بەڕێزتان ئاگادارن ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردە و گەشەپێدان، ماوەی (٤) ساڵە هەڵسەنگاندن بۆ کارەکانی پەرلەمانی کوردستان دەکات، تا ئێستا (٩) ڕاپۆرتی بڵاوکردۆتەوە، بەڵام لەمانگی (٢٠١٧/٢) کارەکانی پەی لە پەرلەمان ڕاگیرا و لەوکاتەوە هیچ هاوکارییەک لەگەڵ پرۆژەکە نەکراوە ئێمەش بەهۆی دخۆی پەرلەمانەوە بێدەنگیمان هەڵبژارد، یەکێکیش لە هۆکارەکانی ڕاگرتنی کارەکانمان لەپەرلەمان ئەو بوو پەرلەمان کارەکانی پەکی کەوتووە، بەڵام ئێستا دانیشتنی پەرلەمان و لیژنەکان دەستی پێکردۆتەوە و ئێمەش خوازیارین کە لە نزیکەوە کارەکانمان بکەین، بۆ ئەم مەبەستەش یاداشتێکمان ئامادە کردووە و سەرجەم لایەنە یاساییەکانی پرۆژەکەمان شیکردۆتەوە و هاوکات ڕاپرسییەکمان لەگەڵ ئەندامانی پەرلەمان لەسەر پرۆژەکە کردووە.

بۆیە ئێمە خوازیارین لە نزیکەوە لەگەڵ بەڕێزتان گفتوگۆبکەین لەسەر دەستپێکردنەوەی پرۆژەی چاودێری کارەکانی پەرلەمانی کوردستان و لەڕێی ئەم نوسراوەوە داوای دەستنیشانکردنی کات دەکەین.

لەگەڵ ڕێزدا ...

PAY INSTITUTE

د. سەروەر عبدالرحمن عومەر
بەڕێوەبەری ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدان
٢٠١٨/٠١/٢٤

ناونیشان:سلێمانی-گەرەکی ڕێگاری-بەرامبەر پانەی وەرزشی ئاشتی-ئیمەیل payinstitute@gmail.com - sarwary74@yahoo.com
٠٧٧٠١٥٦٤٥٧٦ - ٠٧٧٠١٤٦٤٥٧٢٣- http://payied.org/- https://www.facebook.com/payinstitute/

پاشکۆی (٧)

یاداشتی ئینستتیوتی پەی کە ئاراستەی جێگری سەرۆکی پەرلەمان کراوە سەبارەت بە پرۆژەی چاودێری پەرلەمان

ژمارە:٦٠ ڕۆژ: ٢٠١٨/١/٢٩

بەڕێز/ جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان

بابەت / پرۆژەی چاودێری پەرلەمان

هەروەك بەڕێزتان ئاگادارن ئێمە وەك (ئینستتیوتی پەی) لەسەرەتای دەستبەکاربوونی خولی چوارەمی پەرلەمانەوە، وەك ڕێکخراوێکی مەدەنی، ئەرکی چاودێریی پەرلەمانی کوردستانمان گرتە ئەستۆ، هەر شەش مانگ جارێك ڕاپۆرتێکمان سەبارەت بە ئەدای کاری پەرلەمان ئامادەکردووە و تا ئێستاش (٨) ڕاپۆتمان بڵاوکردۆتەوە.

ئێمە وەك ڕێکخراوێکی مەدەنی لەچوارچێوەی کاری خۆماندا پابەندی پرەنسیپەکانی کارکردن و ڕێکارە یاساییەکان بووین و پرۆفیشناڵانە و بێلایەنانە کارەکانی خۆمان ئەنجامداوە، دوور لەهەر تێڕوانین و لایەنگرییەکی سیاسی. لەگەڵ ئەوەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بەگشتی هاوکارمان بوون لەپێدانی زانیاری و ئاسانکاری کردن بۆ تیمەکەمان کە شایەنی ڕێز و سوپاسە، لەهەمان کاتدا چەندین جار ڕێگریمان لێکراوە و دوا ڕێگریش لە کارەکانمان لەمانگی (٢٠١٧/٢) وە درێژەی هەیە، سەرەتایی ڕێگریەکەش ئاوها دەستی پێکرد، پاش دانیشتێکی لەگەڵ بەڕێز (د.جعفر ئیمنکی،جێگری سەرۆکی پەرلەمان) لە ڕۆژی (٢٠١٦/١٢/٤) کە تیایدا گلەی لە ڕاپۆرتەکان کرد لەسەر ئەوەی کۆمەڵێك زانیاری هەیە بۆ بڵاوناکرێتەوە؟ ئێمەش ڕامانگەیاند بەردەستمان نیە و پێمان نادرێت، داوای کرد نوسراوێك بووسین بۆ ئەوەی ڕەزامەندی بدات لەسەر پێدانی ئەو زانیاریانە لەسەر کاری لیژنەکان، ئێمەش لەسەر ئەو ئەساسە ڕۆژی (٢٠١٦/١٢/٨) نوسراوی ژمارە (١٥٥)ی ئینستتیوتەکەمان نارد تیایدا (٤) داواکاریمان نوسی بوو، بەڵام ڕۆژی (٢٠١٧/١/٢٤) بەنوسراوی ژمارە (١٤٣/٥/٢) لە دیوانی پەرلەمانەوە وەڵام دراینەوە بەوەی تەنها خاڵی یەکەم لە داواکارییەکانمان جێ بەجێ دەکرێت، ئێمەش پاش ئەو ڕەزامەندیە فۆرمی نوێمان ئاراستە کاروباری لیژنەکان کرد بۆ وەرگرتنی زانیاری بۆ ڕاپۆرتی ژمارە (٧) ی ئینستتیوتیەکەمان، بەڵام بەنوسراوی ژمارە (٤٥٢/٤/٤ لە ٢٠١٧/٢/٢٧) لە دیوانی پەرلەمانەوە ئاگادار کراینەوە کە دوای ڕەزامەندی لەجێگری سەرۆکی پەرلەمان پێتان ڕادەگەیەنین کە هەر زانیاریەکتان دەوێت لە سایتی فەرمی پەرلەمان وەریبگرن، هەر لەنوسراوەکەدا هاتووە ئەم کارە پاڵپشتە بە پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمان کەماف بە هیچ لایەنێکی دەرەکی نادات وەك چاودێر کاربکات لەسەر چالاکی و کۆبوونەوەکانی پەرلەمان، لەڕاستیدا ئەوە بۆ ئێمە زۆر سەیر بوو! چونکە ئێمە لەسەر داوای جێگری سەرۆکی پەرلەمان نوسراومان کرد و ویستمان ڕاپۆرتەکان فراوانتر

بکەین بە زانیاری نوێ، بەڵام ئاوها وەڵام درانەوە، ئێمە بەدڵنیاییەوە رایدەگەیەنین هیچ مادده و هیچ یاسایەك لە کوردستان دەرنەچووە رێگری لە کاری رێکخراوەکانی کۆمەڵی مەدەنی بکات لە پێناو بەدەستهێنانی زانیاری و جێی بەجێکردنی کارەکانیان، بەڵام لەبەر ئەوەی دۆخی پەرلەمان کوردستان ناهەموار بوو بێدەنگیمان هەڵبژاردن و کارەکانی خۆمان ئەنجامدا و دوو راپۆرتمان بڵاوکردەوە.

بەڕێزان پرۆژەی چاودێری پەرلەمانی کوردستان کە لەلایەن ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدانەوە ئەنجام دەدرێت، کارێکی مەدەنی و یاساییە لەبەر ئەم هۆکارانەی خوارەوە:

١- رێکخراوەکەمان بەپێی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی (٢٠١١) ی رێکخراوە ناحکومیەکان لە هەرێمی کوردستاندا کە لە پەرلەمان دەرچووە، بە ژمارە (١٤٠٦) لە ٢٠١٣/١١/٢٦ دا تۆمار کراوە.

٢- لە بڕگەی (٤)ی مادەی (٣)ی پەیڕەوی ناوخۆی ئینستتیوتدا هاتووە کە ئینستتیوتی پەی "چاودێری گشت دامەزراوە گشتیەکان دەکات لەپێناو گەشەپێدان و بەرزکردنەوەی توانای حوکمرانی لە هەرێمی کوردستان" کە پەرلەمانیش یەکێکە لەم دامەزراوە گشتیانەو ئەم پەیرەوەش بەپێی یاسا لەلایەن فەرمانگەی رێکخراوە ناحکومیەکانەوە پەسەند کراوە.

٣- بەپێی یاسای ژمارە (١١)ی ساڵی ٢٠١٣ی مافی دەسکەوتنی زانیاری لە هەرێمی کوردستان کە لەپەرلەمانەوە دەرچووە مافی ئەوەمان هەیە زانیاریمان پێ بدرێت .

٤- بەپێی بڕیاری ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠١٣ی پەرلەمانی کوردستان سەبارەت بە (پەیمانی هاوبەشی و گەشەپێدان لەنێوان دەسەڵاتە گشتیەکان و رێکخراوە ناحکومیەکان لە هەرێمی کوردستان) لە پەرلەمانی کوردستان پەسەند کراوە، پەرلەمان داوامان لێدەکات هاوکاری دامودەزگا گشتیەکان بین کە پەرلەمان یەکێك لەوانەیە.

٥- وەك ئەوەی باسی لێوە دەکرێت، گوایە پەرلەمان بەرزترین دەزگای نیشتمانی ئەم هەرێمەیە و خۆی چاودێرەو ناکرێت چاودێری بکرێت و لەگەڵ پەیرەوی ناوخۆی پەرلەماندا وێك نایەتەوە، ئەم قسەیە هیچ بنەمایەکی نیەو لەسەرتاپای پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەماندا برگەو مادەیەکی لەم جۆرە بەرچاو ناکەوێت.

٦- جگە لە چاودێری پەرلەمانتاران و پەرلەمان، چاودێریی ئەو رەوشەشمان کردووە کە هەڵوێستی لایەنە سیاسیەکان دەرهەق پەرلەمان دەیکەن، هەر لە پەکخستنی پەرلەمان و بێ بایەخ کردنی و حیساب نەکردن بۆ پەرلەمان و بڕیارەکانی لە راپۆرتەکانماندا رەنگی داوەتەوە.

٧- لە راپۆرتەکانماندا باسی ئەو پێشلکارییە یاساییانەشمان کردووە کە دەسەڵاتی جێبەجێکردن دەرهەق بە پەرلەمان و یاساو بڕیارەکان کردوویەتی و لەو دامودەزگاو دامەزراوە گشتیانەش دواوین کە پەکیانخراوە بەهۆی پەککەوتنی پەرلەمانەوە.

پاشان دەپرسین ئایا پەرلەمانی کوردستان تاکە پەرلەمانە چاودێری بکرێت؟

هەندێك لە پەرلەمانتاران پێیان وایە کە پرۆسەی چاودێریکردنی پەرلەمان لەهیچ شوێنێکی تری دنیادا نیەو تەنها لە کوردستان هەیەو هەر بۆیەش ئەمە کارێکی نەشیاوە، بۆ روونکردنەوەی ئەم مەبەستە ئەم چەند خاڵە دەخەینە روو:

١- ئینستتیوتی پەی یەکەم رێکخراو نیە چاودێریی پەرلەمانی کوردستانی کردبێت، پێشتر دوو رێکخراوی تر ئەم کارەیان کردووە:

ا- لە ساڵی (٢٠٠٧) تا (٢٠١١) کۆمەڵەی ئەمریکی بۆ کورد ASK چاودێریی پەرلەمانی کردووە و پرۆژەکەی بەناوی (پرۆژەی چاودێریکردنی بەڵێنەکانی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان) بوو و چەندان راپۆرتی بڵاو کردۆتەوە.

ب- لە ساڵی (٢٠١٢) تا (٢٠١٣) رێکخراوی (RDO) چاودێری پەرلەمانی کوردستانی کردووەو چەند راپۆرتێکی بڵاوکردۆتەوە.

٢- ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراق لەلایەن (مؤسسە مدارك لدراسات الرقی الفكری) ەوە چاودێری دەکرێت و تا ئێستا راپۆرتی مانگانەو وەرزییان بڵاو کردۆتەوە. کە ئەمە لینکی ماڵپەڕەکەیانە:

http://www.miqpm.com/index.php

٣- پەرلەمانی ئوردن لەلایەن (مرصد البرلمان الأردنی)ەوە چاودێری دەکرێت و ئەمەش لینکی ماڵپەڕی چاودێریکردنەکەیانە:

http://www.jpm.jo

٤- پەرلەمانی یەمەن لەلایەن (المركز الیمنی لقیاس الرأی العام)ەوە چاودێری دەکرێت و ئەمەش لینکی ماڵپەڕی چاودێریکردنەکەیانە:

http://www.ypwatch.org

٥- پەرلەمانی مەغریب لەلایەن (المرصد المغربی للعمل البرلمانی)ەوە چاودێری دەکرێت و ئەمەش لینکی ماڵپەڕی چاودێریکردنەکەیانە:

https://www.slideshare.net/ajjmaroc/ss-14482863

١١- پەرلەمانی فەرەنسا لەلایەن چەند رێکخراوێکەوە چاودێری دەکرێت و ئەمەش لینکی ماڵپەڕی چاودێریکردنەکەیانە:

http://www.nosdeputes.fr

١٢- پەرلەمانی مصر لەلایەن چەند رێکخراوێکەوە چاودێری دەکرێت و ئەمەش لینکی ماڵپەڕی چاودێریکردنەکەیانە:

https://egpw.org

١٣- پەرلەمانەکانی (ئەورووپی و ئەمەریکی) لەلایەن (خزمەتگوزاریی روانگەی پەرلەمانی)ەوە چاودێری دەکرێن و ئەمەش لینکی ماڵپەڕی چاودێریکردنەکەیانە:

https://en.wikipedia.org/wiki/Parliamentary_Monitoring_Services

١٥- نزیکەی (٨٠) پەرلەمان لە دنیادا لەلایەن (٢٠٠) مەرسەدی پەرلەمانیەوە چاودێری دەکرێن کە لەلایەن (پەیمانگای دیموکراسی نیشتمانی NDI) و (پەیمانگای بانکی نێودەوڵەتی WBI)ەوە سەرپەرشتی دەکرێن و ئەمەش لینکی ماڵپەڕی چاودێریکردنەکەیانە:

https://www.ndi.org/sites/default/files/governance-parliamentary-monitoring-organizations-survey-september-2011.pdf

مەبەستمان لە هێنانەوەی ئەم نمونانە ئەوەیە کە لە دنیای پێشکەوتوو و تەنانەت کۆمەڵێك لە وڵاتانی ڕۆژهەڵات و جیهانی سێیەمیشدا دا نەك هەر ئاساییە پەرلەمانەکانیان لەلایەن ڕێکخراوەکانی کۆمەڵی مەدەنیەوە چاودێری بکرێن، بەڵکو پێچەوانەکەی نائاساییە کە ڕێگە بە ڕێکخراوەکانی کۆمەڵی مەدەنی نەدرێت چاودێرییان بکەن. چونکە ڕێگری کردن واتە شاردنەوەی ڕاستیەکان و نەبوونی شەفافیەت، ئەمەش لەگەڵ پێوەر و بنەماکانی دیموکراسیەت و ئەو دروشمانەدا وێکنایەتەوە کە بانگەشەی بۆ دەکرێت.

پرسیارەکە ئەوەیە، بۆچی دەبێت ئاسایی بێت لە کۆمەڵێك وڵاتی پێشکەوتووی ئەوروپی و ئەمەریکی چاودێریی پەرلەمان بکرێت؟ لە وڵاتانی ئەمەریکای لاتین و باشوری ئەفەریقیا، تەنانەت لەوڵاتانی عەرەبیشدا پەرلەمانەکانیان چاودێری بکرێن، بەڵام لە کوردستاندا ئاسایی نەبێت!؟

پاشان ئێمە لە مانگی (٢/٢٠١٧) ە وە کە ڕێگریمان لێکراوە و تائێستاش چاوەڕێبووین لەبەر ئەوە بووە کە لە پەرلەمان پێمان دەوترا چاودێری چی دەکەین؟ نە کۆبوونەوەی پەرلەمان هەیە نە کۆبوونەوەی لیژنەکان هەیە، بەڵام لە ئێستادا کۆبوونەوەکان هەیە، بۆیە داوکارین لە بەرێزتان وەك چۆن لەسەرتای دەست بەکاربوونی ئەم خولەوە بە ڕێگەدان بە ڕێکخراوەکان و میدیاکان دەرگاکانی پەرلەمانتان وەڵاکرد بۆ ئەوەی هەموو تاکێکی ئەم کۆمەڵگەیەی ئێمە زانیارییەکانی پەرلەمانی پێبگات، ئێستاش داواکارین ڕێگە بە تیمەکانمان بدەنەوە بۆ بەشداری لە دانیشتنەکانی پەرلەمان و لیژنەکان و هاوکاریشمان بکەن بە پێدانی زانیاری، هاوپێچ ڕاپرسیەك دەنێرین بۆتان کەلەگەڵ ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان ئەنجامدراوە لەسەر پرۆژەی چاودێری پەرلەمان و گرنگی پرۆژەکە .

تاکە مەبەستی ئێمە برەودانە بە بواری دیموکراسی لە هەرێمی کوردستان و پشتگیریی پەرلەمان وەك بەرزترین دەزگای یاسایی وڵات، لەگەڵ ڕێزماندا

د.سەروەر عبدالرحمن عومەر

ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدان

٢٠١٨/١/٢١

پاشکۆی (٨)

بەیان

دوای گەڕانەوەی یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٨ (چاکسازی لە خانەنشینی مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی تر) لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق، بە بڕیاری دەستەی سەرۆکایەتی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٨ (بڕیاری گێڕانەوەی چەند بڕگە و ماددەیەکی یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٨ی پەرلەمانی کوردستان).

دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان داوا لە هەردوو (لیژنەی کاروباری یاسایی) و (لیژنەی دارایی و ئابووری و وەبەرهێنان) دەکات بۆ پێداچوونەوەی بڕگە و ماددەکانی کە لە بڕیارەکە ئاماژەی پێکراوە و، ئامادەکردنی راپۆرتی هاوبەشیان لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژ و بەرزکردنەوەی بۆ دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان و گفتوگۆکردن و پەسەندکردنی لە دانیشتنێکی (نائاسایی) پەرلەمان.

جعفر إبراهیم ئێمینکی
جێگری سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان ـ عێراق

پاشکۆی (٩)

بڕیاری سەرۆکایەتی پەرلەمان سەبارەت بە گێڕانەوەی یاسای چاکسازی موچەو خانەنشینی

بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

ژمارەی بڕیار: 1

مێژووی بڕیار: 2018/3/4

بڕیار

پشت بە حوکمی برگەی (سێیەم) لە ماددەی (یەکەم) لە یاسای ژمارە (2)ی ساڵی 2017 (یاسای دابەشکردنی دەسەڵاتەکانی سەرۆکایەتی هەرێم بەسەر دامەزراوە دەستوورییەکانی هەرێم) و ئەو دەسەڵاتەی بە سەرۆکایەتی پەرلەمان دراوە، و بەمەبەستی پێداچوونەوەی زیاتری کۆی یاسای (چاکسازی لە خانەنشینی مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی تر) لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق، ئەم بڕیارەی خوارەوەماندا:

یەکەم: گێڕانەوەی کۆی یاسای ژمارە (4)ی ساڵی 2018 (یاسای چاکسازی لە خانەنشینی مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی تر) لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

دووەم: ئەم بڕیارە لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)ـدا بڵاودەکرێتەوە.

بێگەرد دلشاد شکراللە
سکرتێری پەرلەمانی
کوردستان ـ عێراق

جعفر إبراهیم ئێمینکی
جێگری سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان ـ عێراق

پاشکۆی (١٠)

بڕیاری سەرۆکایەتی پەرلەمان سەبارەت بە گێڕانەوەی یاسای چاکسازی موچەو خانەنشینی

بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

ژمارەی بڕیار: ١

مێژووی بڕیار: ٢٠١٨/٣/٤

بڕیار

پشت بە حوکمی برگەی (سێیەم)ی ماددەی (یەکەم) لە یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١٧ (یاسای دابەشکردنی دەسەڵاتەکانی سەرۆکایەتی هەرێم بەسەر دامەزراوە دەستورییەکانی هەرێم) و ئەو دەسەڵاتەی بە سەرۆکایەتی پەرلەمان دراوە، و بەمەبەستی پێداچوونەوەی زیاتری یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٨ یاسای (چاکسازی لە خانەنشینی مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی تر لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق)، ئەم بڕیارەی خوارەوەماندا:

یەکەم: گێڕانەوەی (برگەکانی (دووەم، سێیەم، چوارەم، پێنجەم، شەشەم و حەوتەم) لە ماددەی (٣)) و (برگەی (دووەم) لە ماددەی (٨)) و (خاڵی (٢) لە برگەی (یەکەم) لە ماددەی (١١)) یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٨ (یاسای چاکسازی لە خانەنشینی مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی تر) لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

دووەم: ئەم بڕیارە لە ڕۆژی دەرچوونی لە ٢٠١٨/٣/٤ـەوە جێبەجێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا بڵاو دەکرێتەوە.

بیگەرد دلشاد شکراللە **سکرتێری پەرلەمانی** **کوردستان ـ عیراق**	**جعفر إبراهیم ئێمینکی** **جێگری سەرۆکی پەرلەمانی** **کوردستان ـ عیراق**	**یوسف محمد صادق** **سەرۆکی پەرلەمانی** **کوردستان ـ عیراق**

پاشکۆی (١١)

ڕاگەیەنراوی سەرۆکایەتی پەرلەمان بەبۆنەی کۆتایی هاتنی ماوەی خولی گرێدانەوە

بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

دوای درێژکردنەوەی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان بۆ دوو خولی گرێدانی تر بەپێی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٧ (یاسای درێژکردنەوەی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق)، لە ٢٠١٧/١١/٦ خولی پاییزەی ساڵی پێنجەمی ماوەی درێژکراوە تێپەڕی و، بەپێی حوکمی ماددەی (دووەم) لە یاسای ناوبراو دەستەی سەرۆکایەتی ڕێکخستنی ماوەی گرێدانی خولی یەکەم و دووەم لە ئەستۆ دەگرێت و، بەپێی ئەو دەسەڵاتەش کە ئەم ماددەیە پێمانی داوە بڕیارماندا بە (ڕاگەیاندنی کۆتایی هاتنی خولی پاییزەی ساڵی پێنجەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان)، وە بۆ پرسە چارەنووسیەکان کە پەیوەندی بە خەڵکی کوردستانەوە هەیە بەتایبەتی (بابەتی چاکسازی و هەموارکردنەوەی یاسای بەرەنگاربوونەوەی تیرۆر) هەر کاتێك لیژنە تایبەتمەندیەکان ڕاپۆرتی تایبەت بەم پرسانەی ئامادەکرد، بە پێی حوکمی بڕگەی (دووەم)ی ماددەی (٤٩) لە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان–عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو و، حوکمی ماددەی (٦)ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو، پەرلەمانی کوردستان بە دانیشتنێکی نائاسایی بابەتەکان دەخاتەڕوو و یەکلایی دەکاتەوە.

بە ناوی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان پیرۆزبایی لە گشت فراکسیۆن و ئەندامانی پەرلەمان دەکەین بۆ بەڕێوەچوونی ئەم خولە و وێڕای دەستخۆشی کردن لێیان بۆ دەرچوواندنی چەندین یاسا و بڕیار و گفتوگۆکردنی چەندین بابەتی گرنگ کە لە بەرژەوەندی گشتی هەرێمی کوردستان بوو.

بیگەرد دلشاد شکرالله
سکرتێری پەرلەمانی
کوردستان ـ عێراق

جعفر إبراهیم ئێمینکی
جێگری سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان ـ عێراق

یوسف محمد صادق
سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان ـ عێراق

خشتەی (١)

لیژنەی کاروباری یاسایی

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	ڤالا فرید ابراهیم	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٦	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٧٨٨٢٦	Vala_fareed@yahoo.com
٢	بەهار محمود فتاح	جێگری سەرۆك	١٩٧٣	دکتۆرا	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٤٣٨٧٦٠	Baharfatah@yahoo.com
٣	تەلار لطیف محمد	بریاردەر	١٩٧٤	بکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٤٥٣٥٤٧	tyad22@yahoo.com
٤	ریواز فائق حسین	ئەندام	١٩٧٧	دکتۆرا	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٤٦٦٧١٤	Rewaz_faiaq@yahoo.com
٥	ابوبکر عمر عبداللە	ئەندام	١٩٧٠	بکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠١٥٠٠٥٨٨	abubakr.haladny@gmail.com
٦	انور قادر مصطفی	ئەندام	١٩٧٦	بکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٩٠٧٦٥١	Anwarqadir75@gmail.com
٧	ڤەمان فیصل سلیم	ئەندام	١٩٨٦	بکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٧١٦٣٣٤	vaman86@hotmail.com
٨	شوان احمد نعمان	ئەندام	١٩٦٨	بکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥١١٥٣٣	shwanshexahmad@gmail.com
٩	لینا عزریا بەهرام	ئەندام	١٩٧٩	بکالۆریۆس	لیستی رافیدەین	٠٧٥٠٤٩٤٨٦٢٥	
١٠	منی نبی نادر	ئەندام	١٩٧٨	بکالۆریۆس	پێشکەوتنی تورکمان	٠٧٧٠٤٤٥٦٧٧٦	yigilmuna@yahoo.com
١١	گەشە دارا حەفید	ئەندام	١٩٧٣	ماستەر	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٤٤٤٠	gashahafid@yahoo.com

هەلسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	١٦
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	١٩٠
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٤٨
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٨
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	١٤٢

خشتەی (٢)

لیژنەی دارایی وکاروباری ئابووری، وەبەرهێنان

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	عزت صابر اسماعیل	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٣	دکتۆرا	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٣٦٦٠٩٣	azizsabr@yahoo.com
٢	علی حمە صالح	جێگری سەرۆك	١٩٨٤	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٤٧٩٦٠٠٢	alihawlati@gmail.com
٣	هیڤا حجی میرخان	بریاردەر	١٩٧٣	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥١٣٠٢٤	hiva.hmb@gmail.com
٤	صالح فقی محمدامین	ئەندام	١٩٧٢	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٤٧٣٢	salih.faqe@yahoo.com
٥	یروانیت نیسان مارکۆس	ئەندام	١٩٧٤	بەکالۆریۆس	ئەرمەن	٠٧٥٠٤٥٠٣٨٧٤	
٦	مدینە ایوب احمد	ئەندام	١٩٨٢	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥١٩٥٢١	masir1985@yahoo.com
٧	سۆران عمر سعید	ئەندام	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠١١٢٦٠٦٤	soranomar8@gmail.com
٨	شێرکۆ جەودەت مصطفی	ئەندام	١٩٦٩	دکتۆرا	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٢٦٨٧	sherko9691@yahoo.com
٩	شیرین حسنی رمضان	ئەندام	١٩٨٠	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٧٤١٤٤٨	sh_zewky@yahoo.c
١٠	رۆزا محمود عوسمان	ئەندام	١٩٨٥	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٠٠٨٥٣٣٢	Rosa.mahmood@gmail.com
١١	دلشاد شعبان عبدالغفار	ئەندام	١٩٨١	ماستەر	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٩٤٩٣	dilshadshaban@gmail.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٨
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٥٤
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	١٠
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	١
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٤٤

خشتەی (٣)

لیژنەی ناوخۆ وئاسایش وئە نجومەنە خۆجێییەکان

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	ایوب عبدالله اسماعیل	سەرۆکی لیژنە	١٩٦٦	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٤٢٥٠٩	Aiub.abdulla25@gmail.co
٢	ناظم کبیر محمد	جێگری سەرۆك	١٩٦٩	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٧٠٩٠٠	nazm.harky@yahoo.com
٣	قادر وتمان رسول	بڕیاردەر	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٥٥٨٣٣	kaderrazge@yahoo.com
٤	ئاواز حمید حسین	ئەندام	١٩٧٦	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٨٠٤٣	
٥	سەرکەوت سەرحەد خەلیفە	ئەندام	١٩٦٦	دبلۆم	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٣٢٧٩	sarkawtsarhad@ymail.com
٦	برزۆ مجید عبدالله	ئەندام	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٥٠٤٧٥١٩٤٤	birzomajeed@gmail.com
٧	سعید محمد سعید	ئەندام	١٩٧٠	ئامادەیی	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٢١٩٧٠	
٨	ابوبکر عمر عبدالله	ئەندام	١٩٧٠	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠١٥٠٠٥٨٨	abubakr.haladny@gmail.com
٩	حسین اسماعیل حسین	ئەندام	١٩٦٨	دبلۆم	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٨٣١١٨	m_galale65@yahoo.com
١٠	عبدالله محمود محمد	ئەندام	١٩٧٠	ناوەندی	حزبی سۆسیالیستی دیموکراتی کوردستان	٠٧٧٠١٥٢٧٧٠٧	a_ksdp@yahoo.com
١١	محمد سعدالدین انور	ئەندام	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	گۆڕان و نوێبوونەوەی تورکمان	٠٧٥٠٤٥٦٢٤٩٩	muhammedilhanli@yahoo.com

هەلسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٩
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٢٦
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	١٢
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٣
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	١٤

خشتەی (٤)

لیژنەی کشتوکاڵ وئاژەڵداری و ئاودێری و بەنداوەکان

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	یعقوب گورگیس یاقو	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٠	دبلۆم	لیستی رافیدەین	٠٧٥٠٤٠٣٠٧٩٣	yacodarta70@yahoo.com
٢	غریب مصطفی حمەخان	جێگری سەرۆك	١٩٦٩	دبلۆم	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠١١١٩٧٩٧	garibpenjweni@gmail.com
٣	زیاد حسین عبدالکریم	بڕیاردەر	١٩٦٦	ناوەندی	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٥٣١٩٤	ziadshamdeena@yahoo.com
٤	حسن صالح محمد	ئەندام	١٩٦٩	ئامادەیی	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٧٢٨٧٩	hasanisalih@yahoo.com
٥	عبدالرحمن علی رضا	ئەندام	١٩٧٣	دبلۆم	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٤٢٢٠٧٦	Abdulrahmanali21@yahoo.com
٦	بشار مشیر اسماعیل	ئەندام	١٩٦٦	ئامادەیی	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠١٦٠٤٧١٧	basher.mushir66@yahoo.com
٧	ئاوازجەنگی برهان	ئەندام	١٩٦١	دبلۆم	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٨٠٤٣	AwazTalabani@hotmail.com
٨	خلف احمد معروف	ئەندام	١٩٧٦	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٩٣٨١	
٩	عباس غزالی میرخان	ئەندام	١٩٦٠	دبلۆم	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٣٦٦٦	khazali.abbw@gmail.com
١٠	ئەیوب عەبوڵا ڕەسول	ئەندام	١٩٨٧	بەکالۆریۆس	کۆمەڵی ئیسلامی	٠٧٥٠٤٤٨٤٢٥٣	

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٥
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	١١
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسراوە تا ٢٠١٨/٣/٦	٥
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	١
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٦

خشتەی (٥)

لیژنەی داکۆکی کردن لە مافەکانی ئافرەت

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	ئیفار ابراهیم حسین	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٧	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٥٠٤٦٤٤٩١٨	evarebrahim@yahoo.com
٢	کەژال هادی فقی	جێگری سەرۆك	١٩٧٣	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٣٣٥٦٨٠٠	kazhal.hade@yahoo.com
٣	حیات مجید قادر	بڕیاردەر	١٩٨٣	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٩٣٩٥٨٢٨	hayat.qoder@gmail.com
٤	رابوون تۆفیق معروف	ئەندام	١٩٧٦	ماستەر	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٠٦١٠٨٠٤	Rabun.maroof@googlemail.com
٥	ڤیان عباس عمر	ئەندام	١٩٧٥	دبلۆم	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٧٦٥٤٢٣٨	vyan97a@yahoo.com
٦	مریم صمد عبدی	ئەندام	١٩٧٢	ئامادەیی	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٣٢٥٠٦٩	mriam.samad@yahoo.com
٧	حسن صالح محمد	ئەندام	١٩٦٩	ئامادەیی	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٧٢٨٧٩	hasanisalih@yahoo.com

هەلسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی سالی پێنجەمی خولی هەلبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	١٠
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	١٣
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	١
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	١
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	١٢

خشتەی (٦)

لیژنەی پەروەردەوخوێندنی باڵاوتوێژینەوەی زانستی

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	ابراهیم احمد سمۆ	سەرۆکی لیژنە	١٩٦٨	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٧٠١٤	Dr.ibrahimsomo@yahoo.com
٢	جوان اسماعیل عزیز	جێگری سەرۆك	١٩٦١	دکتۆرا	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٤٩٧٨٠٣١	Jwan.azeez@gmail.com
٣	ریواز فائق حسین	بریاردەر	١٩٧٧	دکتۆرا	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٤٦٦٧١٤	Rewaz_faiaq@yahoo.com
٤	شێرکۆ حمه امین	ئەندام	١٩٧٢	دکتۆرا	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٥٤٩٨٠٨٢	sherkohamaamin@gmail.com
٥	زۆزان صادق سعید	ئەندام	١٩٧٧	ماستەر	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٠٢٣٦٧	zozan.tirwanshi@gmail.com
٦	ایدن معروف سلیم	ئەندام	١٩٧٠	ماستەر	بەرەی تورکمانی	٠٧٥٠٧٥٧٧٢٦٢	aydinmaruf@yahoo.com
٧	مەردان خدر مصطفى	ئەندام	١٩٧٩	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٦٢٧١٥	mardankz@yahoo.com
٨	سهام عمر قادر	ئەندام	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠١١٢٦٠٦٤	suham_omer@yahoo.com
٩	شكریه سمایل مصطفى	ئەندام	١٩٦٩	ماستەر	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٤٨٧٥٧	shkwrea@gmail.com
١٠	پەری صالح حمید	ئەندام	١٩٥٩	دکتۆرا	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٥٠١١٤١٢٠٢	Pari.mufti59@gmail.com
١١	وحیدە یاقو هرمز	ئەندام	١٩٥٧	بەکالۆریۆس	گردبوونەوەی گەلی کلدانی سریانی ئاشووری	٠٧٥٠٤٥٠٩٢٣٨	wahedaharmiz@yahoo.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٣
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٩
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٢
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٧

خشتەی (٧)

لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	زولفا محمود عبدالله	سەرۆکی لیژنە	١٩٨١	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٨٠٤٤٩	Zulfa.ranya@yahoo.com
٢	مريم صمد عبدى	جێگری سەرۆك	١٩٧٢	ئامادەیی	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٣٢٥٠٦٩	mriam.samad@yahoo.com
٣	شيرين حسنی رمضان	بڕیاردەر	١٩٨٠	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٧٤١٤٤٨	sh_zewky@yahoo.com
٤	ئاواز حمید حسين	ئەندام	١٩٧٦	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٨٠٤٣	
٥	عبدالله جاسم رجب	ئەندام	١٩٥٩	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٧١٤٢٣	abdrekani@duhokhelth.org
٦	سرود سليم متى	ئەندام	١٩٧٥	بەکالۆریۆس	ئەبناو ئەلنەهرەین	٠٧٥٠٤٧٧٦٢٠٦	maqdasy@gmail.com
٧	شێرکۆ حەمە امين	ئەندام	١٩٧٢	دکتۆرا	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٥٤٩٨٠٨٢	sherkohamaamin@gmail.com
٨	سهراب مكائيل	ئەندام	١٩٧٠	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٤٩٣٦٤١١	sahrab_mikail@yahoo.com
٩	شكريه سمايل	ئەندام	١٩٦٩	بەکالۆریۆس	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٤٨٧٥٧	shkwrea@gmail.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٤
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	١٨
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و ڕاپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٥
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) ڕاپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە ڕاپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	١٣

خشتەی (٨)

لیژنەی کاروباری کۆمەڵایەتی ومنداڵ وخێزان

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	گەشە دارا جەلال	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٣	ماستەر	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٤٤٤٠	gashahafid@yahoo.com
٢	پەری صالح حمید	بڕیاردەر	١٩٥٩	دکتۆرا	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٥٠١١٤١٢٠٢	Pari.mufti59@gmail.com
٣	فەیروز طه عبدالخالق	ئەندام	١٩٦٥	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٢٧١٦٤	akreakre270@yahoo.com
٤	نجات محمد عبدالله	ئەندام	١٩٧٤	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٨٠٣٩٨	
٥	منیرە عوسمان علی	ئەندام	١٩٨٠	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٢١٧٧١٥١	munira707@yahoo.com
٦	ئامینە زکری سعید	ئەندام	١٩٧٩	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٧١٤٥١	amina_zikri@yahoo.com
٧	ئاواز جەنگی بورهان	ئەندام	١٩٦١	دبلۆم	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٨٠٤٣	AwazTalabani@hotmail.com
٨	کەژال هادی فقێ	ئەندام	١٩٧٣	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٣٣٥٦٨٠٠	kazhal.hade@yahoo.com
٩	سرود سلیم متی	ئەندام	١٩٧٥	بەکالۆریۆس	ئەبناو ئەلنەهرەین	٠٧٥٠٤٧٧٦٢٠٦	maqdasy@gmail.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٣
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	١٦
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و ڕاپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	١٦
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) ڕاپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە ڕاپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٠

خشتەی (٩)

لیژنەی ئاوەدانکردنەوە و نیشتەجێکردن

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	فائق مصطفى رسول	سەرۆکی لیژنە	١٩٧١	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٨٩١٩٢	rasull71@gmail.com
٢	عباس فتاح صالح	جێگری سەرۆك	١٩٧٢	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٥٠١١٢٣٧٣٦	Abasfatah32@gmail.com
٣	تحسين اسماعيل احمد	بڕیاردەر	١٩٥٦	ناوەندی	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٩٤٦٦٦	tahsin.dolamari@gmail.com
٤	بشار مشير اسماعيل	ئەندام	١٩٦٦	ئامادەیی	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠١٦٠٤٧١٧	basher.mushir66@yahoo.com
٥	نجات محمد عبدالله	ئەندام	١٩٧٤	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٨٠٣٩٨	
٦	شيلان جعفر علي	ئەندام	١٩٧٥	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠١١٧٥١١٦	shilanjafar.1975@yahoo.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٤
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٤
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	١
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٣

خشتەی (١٠)

لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیریی و راگەیاندن و شوێنەوارەکان

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	فرحان جوهر قادر	سەرۆکی لیژنە	١٩٦٧	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٨٧٨٨	farhan.jawhar@yahoo.com
٢	زانا عبدالرحمن عبدالله	جێگری سەرۆك	١٩٨٢	دبلۆم	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٩٠٧٨٧٧	zanz.abdurahman@yahoo.com
٣	عادل عزیز شوکر	بڕیاردەر	١٩٧٠	ئامادەیی	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٨١٦٩٩٩٩	adilazizshukur@hotmail.com
٤	عمر صالح عمر	ئەندام	١٩٧٠	ماستەر	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧١٠٣٨١١٤٤	omarkochar@yahoo.com
٥	حیات مجید قادر	ئەندام	١٩٨٣	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٩٣٩٥٨٢٨	hayat.qoder@gmail.com
٦	ئاری عەبدولەتیف مەولود	ئەندام	١٩٧٧	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی ئیسلامی	٧٥٠١١٢٠٨٥٠	Ari Abdullatif@yahoo.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٢
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٨
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٣
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٥

خشتەی (١١)
لیژنەی ئەوقاف و کاروباری ئایینی

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	سراج احمد حمدامین	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٤	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٨١٠٠٠٠	siraj.khailany@yahoo.com
٢	هەورامان حمە رشید	جێگری سەرۆك	١٩٨٠	دکتۆرا	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠٢١٣٧٠٥٢	malahawraman@yahoo.com
٣	ادریس علی اسلام	بڕیاردەر	١٩٧١	ماستەر	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٩٣٨٣٥	idris666671@yahoo.com
٤	غریب مصطفی حمەخان	ئەندام	١٩٦٩	دبلۆم	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠١١١٩٧٩٧	garibpenjweni@gmail.com
٥	جوان اسماعیل عزیز	ئەندام	١٩٦١	دکتۆرا	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٤٩٧٨٠٣١	Jwan.azeez@gmail.com
٦	لینا عزریا بەهرام	ئەندام	١٩٧٩	بەکالۆریۆس	لیستی رافیدەین	٠٧٥٠٤٩٤٨٦٢٥	
٧	انس محمد شریف	ئەندام	١٩٧٣	ماستەر	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٨٦٧٢٩	Aaldosky@yahoo.com
٨	مستەفا ئەحمەد حەمەد	ئەندام	١٩٦٣	بەکالۆریۆس	یەکێتی نیشتمانی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٨٢٤٨	

هەلسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٢
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٩
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٩
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٠

خشتەی (١٢)

لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و قوربانیانی جینۆساید و زیندانیانی سیاسی

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	شیلان جعفر علی	سەرۆك	١٩٧٥	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠١١٧٥١١٦	shilanjafar.1975@yahoo.com
٢	بەهارعبدالرحمن محمد	بڕیاردەر	١٩٧٠	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠١٥٨٦٦٢٩	baharabdul71@yahoo.com
٣	محمد صادق سعید	ئەندام	١٩٤٩	سەرەتایی	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥١٠٩٨	
٤	قادروتمان رسول	ئەندام	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٥٥٨٣٣	kaderrazge@yahoo.com
٥	محمود عمرصالح	ئەندام	١٩٦٥	ئامادەیی	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٥٠٠٦٩٢١	Kalar99@hotmail.com
٦	هەورامان حمە شریف	ئەندام	١٩٨٠	دکتۆرا	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠٢١٣٧٠٥٢	malahawraman@yahoo.com
٧	عبدالرحمن فارس عبدالرحمن	ئەندام	١٩٥٥	بەکالۆریۆس	حزبی شیوعی کوردستان	٠٧٧٠١٥٢٣٨٤٨	abukarwan@yahoo.com
٨	باپیر کاملا سلیمان	ئەندام	١٩٦٣	بەکالۆریۆس	ئاراستەی سێیەم	٠٧٥٠٤٤٥٠٥٧٩	
٩	عبدالله محمود محمد	ئەندام	١٩٧٠	ناوهندی	حزبی سۆسیالیستی دیموکراتی کوردستان	٠٧٧٠١٥٢٧٧٠٧	a_ksdp@yahoo.com
١٠	یعقوب گورگیس یاقو	ئەندام	١٩٧٠	دبلۆم	لیستی رافیدەین	٠٧٥٠٤٠٣٠٧٩٣	yacodarta70@yahoo.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەیساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٦
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٢٤
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٣
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	١
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٢١

خشتەی (١٣)

لیژنەی مافەکانی مرۆڤ

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	سۆران عمر سعید	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠١١٢٦٠٦٤	soranomar8@gmail.com
٢	فیروز طه عبدالخالق	جێگری سەرۆك	١٩٦٥	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٢٧١٦٤	
٣	ئومید حمه علی	ئەندام	١٩٨١	ماستەر	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٥٠١٦٥١٧٤٤	omedhamaali@yahoo.com
٤	منیره عثمان علی	ئەندام	١٩٨٠	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٢١٧٧١٥١	munira707@yahoo.com
٥	زۆزان صادق سعید	ئەندام	١٩٧٧	ماستەر	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٠٢٣٦٧	zozan.tirwanshi@gmail.com
٦	ئایدن معروف سلیم	ئەندام	١٩٧٠	ماستەر	بەرەی تورکمانی	٠٧٥٠٧٥٧٧٢٦٢	aydinmaruf@yahoo.com
٧	فرست صوفی علی	ئەندام	١٩٧٨	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥١٣٣٥٣	frsatsofi@yahoo.com
٨	بەهار عبدالرحمن محمد	ئەندام	١٩٧٣	دکتۆرا	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠١٥٨٦٦٢٩	baharabdul71@yahoo.com
٩	سعید محمد سعید (مەصیفی)	ئەندام	١٩٧٠	ئامادەیی	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٢١٩٧٠	
١٠	بیستون فائق محمد	ئەندام	١٩٨٤	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٦٩٤٣٢	Bestun_88@yahoo.com

هەلسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٣
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٢٧
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و ڕاپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٦
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) ڕاپۆرتی لەسەر نوسیوە	١
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە ڕاپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٢١

خشتەی (١٤)

لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتیەکان

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	شیرکۆ جەودەت مصطفی	سەرۆکی لیژنە	١٩٦٩	دکتۆرا	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٢٦٨٧	sherko9691@yahoo.com
٢	دلشاد شعبان عبدالغفار	جێگری سەرۆك	١٩٨١	ماستەر	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٩٤٩٣	dilshadshaban@gmail.com
٣	رۆزا محمود عثمان	بڕیاردەر	١٩٨٥	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٠٠٨٥٣٣٢	Rosa.mahmood@gmail.com
٤	علی حمە صالح	ئەندام	١٩٨٤	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٤٧٩٦٠٠٢	alihawlati@gmail.com
٥	علی علی هالۆ	ئەندام	١٩٦٧	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٨٧٤٩٤٣	alihalo67@yahoo.com
٦	یروانت نیسان مارکۆس	ئەندام	١٩٧٤	بەکالۆریۆس	ئەرمەن	٠٧٥٠٤٥٠٣٨٧٤	
٧	عزت صابر اسماعیل	ئەندام	١٩٧٣	دکتۆرا	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٣٦٦٠٩٣	azizsabr@yahoo.com
٨	فائق مصطفى رسول	ئەندام	١٩٧١	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٨٩١٩٢	Faikrasull71@gmail.com
٩	گۆران مەحمود ئیسماعیل	ئەندام	١٩٨٤	دبلۆمی باڵا	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٨٧٤٩٤	Goran_ismail@yahoo.com
١٠	عەلی عوسمان عەلی	ئەندام	١٩٧١	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٧٧٤٩٨٣١	
١١	هێڤا حجی میرخان	ئەندام	١٩٧٣	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥١٣٠٣٤	hiva.hmb@gmail.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٤
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٩
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٥
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٤

خشتەی (١٥)

لیژنەی ئاسەوار و، خزمەتگوزاریەکانی شارەوانی و گواستنەوە وگەیاندن و گەشت وگوزار

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	عمر عینایەت حمە	سەرۆکی لیژنە	١٩٥٣	ماستەر	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٣٢١٧٣	omerinayet@gmail.com
٢	كمال يلدا مرقوز	جێگری سەرۆك	١٩٥٤	بەکالۆریۆس	گردبوونەوەی گەلی کلدانی سریانی ئاشووری	٠٧٥٠٤٤٥١٧٤٩	kamal_kaka9@yahoo.com
٣	صالح بشار صالح	بڕیاردەر	١٩٦٧	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٠٠٠٣٨	yasharcompany@yahoo.com
٤	ايوب عبدالله اسماعيل	ئەندام	١٩٦٦	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٤٢٥٠٩	Aiub.abdulla25@gmail.co
٥	سراج احمد حمدامين	ئەندام	١٩٧٤	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٨١٠٠٠٠	siraj.khailany@yahoo.com
٦	بەهزاد دەرویش دەرویش	ئەندام	١٩٧٥	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٢٣٤٧٩	bahzadzebar@yahoo.com
٧	عباس فتاح صالح	ئەندام	١٩٧٢	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٥٠١١٢٣٧٣٦	Abasfatah32@gmail.com
٨	ماجد عثمان توفيق	ئەندام	١٩٦١	دبلۆم	هەولێری تورکمانی	٠٧٥٠٤٤٢٨٨٨٨	majidalbazzaz@yahoo.com
٩	مستەفا ئەحمەد حەمەد	ئەندام	١٩٦٣	بەکالۆریۆس	یەکێتی نیشتمانی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٨٢٤٨	

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٨
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٩
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و ڕاپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٥
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) ڕاپۆرتی لەسەر نوسیوە	١
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە ڕاپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٤

خشتەی (١٦)

لیژنەی بازرگانی و پاراستنی مافی بەکاربەر

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	ماجد عثمان توفيق	سەرۆکی لیژنە	١٩٦١	دبلۆم	هەولێری تورکمانی	٠٧٥٠٤٤٢٨٨٨٨	majidalbazzaz@yahoo.com
٢	محمد سعدالدين انور	جێگری سەرۆك	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	گۆڕان و نوێبوونەوەی تورکمان	٠٧٥٠٤٥٦٢٤٩٩	muhammedilhanli@yahoo.com
٣	عبدالرحمن علی رضا	بڕیاردەر	١٩٧٣	دبلۆم	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٤٢٢٠٧٦	Abdulrahmanali21@yahoo.com
٤	زولفا محمود عبدالله	ئەندام	١٩٨١	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٠٠٨٥٣٣١	Zulfa.ranya@yahoo.com
٥	عبدالله جاسم رجب	ئەندام	١٩٥٩	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٧١٤٢٣	abdrekani@duhokhelth.org
٦	صالح بشار صالح	ئەندام	١٩٦٧	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٠٠٠٣٨	yasharcompany@yahoo.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٣
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٣
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٠
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٣

خشتەی (١٧)

لیژنەی وەرزش و لاوان

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	ڤەمان فەیسەڵ	سەرۆکی لیژنە	١٩٨٦	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٧١٦٣٣٤	vaman86@hotmail.com
٢	جودت جرجيس لطيف	جێگری سەرۆك	١٩٦١	بەکالۆریۆس	پێشکەوتنی تورکمان	٠٧٥٠٤٤٥٠٨٤٩	
٣	گۆران مەحمود ئیسماعیل	بڕیاردەر	١٩٨٤	دبلۆمی باڵا	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٨٧٤٩٤	Goran_ismail@yahoo.com
٤	سهراب میکائیل	ئەندام	١٩٧٠	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٤٩٣٦٤١١	sahrab_mikail@yahoo.com
٥	ابراهيم احمد سمۆ	ئەندام	١٩٦٨	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٧٠١٤	Dr.ibrahimsomo@yahoo.com
٦	قارەمان قادر فتاح	ئەندام	١٩٧٣	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٣٣٤١٣	Gorankoya93@yahoo.com
٧	عادل عزيز شكور	ئەندام	١٩٧٠	ئامادەیی	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٨١٦٩٩٩٩	adilazizshukur@hotmail.com
٨	محمد صادق سعيد	ئەندام	١٩٤٩	سەرەتایی	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥١٠٩٨	

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	١
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٠
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٠
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٠

خشتەی (١٨)

لیژنەی دەسپاکی (نەزاهەت)

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	عمر صالح عمر	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٠	ماستەر	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧١٠٣٨١١٤٤	omarkochar@yahoo.com
٢	انس محمد شریف	جێگری سەرۆك	١٩٧٣	ماستەر	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٨٦٧٢٩	Aaldosky@yahoo.com
٣	نجیبە لطیف احمد	بڕیاردەر	١٩٦٩	بەکالۆریۆس	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠١٩٧٤٧١٤	najeebalatif@yahoo.com
٤	خلف احمد معروف	ئەندام	١٩٧٦	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٩٣٨١	
٥	اومید حمە علی	ئەندام	١٩٨١	ماستەر	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٥٠١٦٥١٧٤٤	omedhamaali@yahoo.com
٦	برزو مجید عبداللە	ئەندام	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٥٠٤٧٥١٩٤٤	birzomajeed@gmail.com
٧	فرست صوفی علی	ئەندام	١٩٧٨	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥١٣٣٥٣	frsatsofi@yahoo.com
٨	ادریس علی اسلام	ئەندام	١٩٧١	ماستەر	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٩٣٨٣٥	idris666671@yahoo.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٧
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٦
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٢
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	١
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٤

خشتەی (١٩)

لیژنەی کاروباری کۆمەڵگای مەدەنی

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بروانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	سالار محمود مراد	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٤	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٣٦٠٤٣	
٢	پەروا علی حمە	جێگری سەرۆك	١٩٦١	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٠٠٧٩٩	aparwa@yahoo.com
٣	محمد علی یاسین	ئەندام	١٩٨٣	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٧٩٨٩٠٩٢	mohammedali.yaseen@gmail.com
٤	ئێڤار ابراهیم حسین	ئەندام	١٩٧٧	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٥٠٤٦٤٤٩١٨	evarebrahim@yahoo.com
٥	ناظم کبیر محمد	ئەندام	١٩٦٩	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٧٠٩٠٠	nazm.harky@yahoo.com
٦	نجیبە لطیف احمد	ئەندام	١٩٦٩	بەکالۆریۆس	کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠١٩٧٤٧١٤	najeebalatif@yahoo.com
٧	کمال یلدا مرقوز	ئەندام	١٩٥٤	بەکالۆریۆس	گردبوونەوەی گەلی کلدانی سریانی ئاشووری	٠٧٥٠٤٤٥١٧٤٩	kamal_kaka9@yahoo.com
٨	تەلار لطیف محمد	ئەندام	١٩٧٤	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٤٥٣٥٤٧	tyad22@yahoo.com
٩	بەهزاد دەرویش دەرویش	ئەندام	١٩٧٥	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٤٥٢٣٤٧٩	bahzadzebar@yahoo.com
١٠	عبدالرحمن فارس عبدالرحمن	ئەندام	١٩٥٥	بەکالۆریۆس	حزبی شیوعی کوردستان	٠٧٧٠١٥٢٣٨٤٨	abukarwan@yahoo.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٣
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٤
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٢
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٢

خشتەی (٢٠)

لیژنەی ناوچە كوردستانییەكانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراكسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	شوان نعمان احمد	سەرۆكی لیژنە	١٩٦٨	بەكالۆریۆس	پارتی دیموكراتی كوردستان	٠٧٥٠٤٥١١٥٣٣	shwanshexahmad@gmail.com
٢	صالح فقێ محمد	جێگری سەرۆك	١٩٧٢	بەكالۆریۆس	یەكێتیی نیشتمانیی كوردستان	٠٧٧٠١٥٦٤٧٣٢	salih.faqe@yahoo.com
٣	بیستون فائق محمد	بڕیاردەر	١٩٨٤	بەكالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٦٩٤٣٢	Bestun_88@yahoo.com
٤	كنعان نجم الدين احمد	ئەندام	١٩٧٠	ئامادەیی	یەكگرتووی ئیسلامی كوردستان	٠٧٧٠٦٥٠٩٩١٩	bextewerysite@yahoo.com
٥	زیاد حسين عبدالكريم	ئەندام	١٩٦٦	ناوەندی	پارتی دیموكراتی كوردستان	٠٧٥٠٤٥٥٣١٩٤	ziadshamdeena@yahoo.com
٦	امینە زكری سعيد	ئەندام	١٩٧٩	بەكالۆریۆس	پارتی دیموكراتی كوردستان	٠٧٥٠٤٥٧١٤٥١	amina_zikri@yahoo.com
٧	عبدالرحمن فارس عبدالرحمن	ئەندام	١٩٥٥	بەكالۆریۆس	حزبی شیوعی كوردستان	٠٧٧٠١٥٢٣٨٤٨	abukarwan@yahoo.com
٨	شامۆ شێخۆ نعمۆ	ئەندام	١٩٦١	ئامادەیی	پارتی دیموكراتی كوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٢٨٤٠	
٩	منى نبى نادر	ئەندام	١٩٧٨	بەكالۆریۆس	پێشكەوتنی توركمان	٠٧٧٠٤٤٥٦٧٧٦	yigilmuna@yahoo.com

هەڵسەنگاندنی كاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو كۆبوونەوانەی كردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٢
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە كراوە	٠
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە كراوە و ڕاپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٠
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) ڕاپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە ڕاپۆرتی لەسەر نەنوسیون و كاری لەسەر نەكردوون	٠

خشتەی (٢١)

لیژنەی کاروباری پەرلەمان

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	قارەمان قادر فتاح	سەرۆکی لیژنە	١٩٧٣	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٣٣٤١٣	Gorankoya93@yahoo.com
٢	كنعان نجم الدين احمد	جێگری سەرۆك	١٩٧٠	ئامادەیی	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٧٠٦٥٠٩٩١٩	bextewerysite@yahoo.com
٣	مەدینە ایوب	بڕیاردەر	١٩٨٢	بەکالۆریۆس	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٥١٩٥٢١	masir1985@yahoo.com
٤	عباس غزالي ميرخان غزالي	ئەندام -	١٩٦٠	دبلۆم	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٥٣٦٦٦	khazali.abbw@gmail.com
٥	ئوميد عبدالرحمن حسن	ئەندام	١٩٧٧	دبلۆم	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٦١٣٠٤	wlat2004@live.com
٦	جودت جرجيس	ئەندام	١٩٦١	بەکالۆریۆس	پێشکەوتنی تورکمان	٠٧٥٠٤٤٥٠٨٤٩	
٧	دلێر مصطفى حسن	ئەندام	١٩٦٢	بەکالۆریۆس	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٧٩٩٠١	dler.mawate@yahoo.com
٨	باپیر کامەلا	ئەندام	١٩٦٣	بەکالۆریۆس	ئاراستەی سێیەم	٠٧٥٤٤٥٠٥٧٩	
٩	ئەیوب عەبدوڵا رەسول	ئەندام	١٩٨٧	بەکالۆریۆس	کۆمەڵی ئیسلامی	٠٧٥٠٤٤٨٤٢٥٣	

هەلسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٥
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٣
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و راپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٢
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) راپۆرتی لەسەر نوسیوە	١
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە راپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	١

خشتەی (٢٢)

لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی

ژ	ناو	پلە	تەمەن	بڕوانامە	فراکسیۆن	ژمارەی مۆبایل	ئیمەیل
١	زانا عبدالرحمن عبدالله	سەرۆکی لیژنە	١٩٨٢	دبلۆم	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٩٠٧٨٧٧	zanz.abdurahman@yahoo.com
٢	ڤیان عباس عمر	جێگری سەرۆك	١٩٧٥	دبلۆم	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٧٦٥٤٢٣٨	vyan97a@yahoo.com
٣	سهام عمر قادر	بڕیاردەر	١٩٧٨	بەکالۆریۆس	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان	٠٧٥٠٤٢٩٤٥٠٢	suham_omer@yahoo.com
٤	رابون توفیق معروف	ئەندام	١٩٧٦	ماستەر	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠٠٦١٠٨٠٤	Rabun.maroof@googlemail.com
٥	محمد علی یاسین	ئەندام	١٩٨٣	دکتۆرا	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٧٩٨٩٠٩٢	mohammedali.yaseen@gmail.com
٦	وحیدە یاقو هرمز	ئەندام	١٩٥٧	بەکالۆریۆس	گردبوونەوەی گەلی کلدانی سریانی ئاشووری	٠٧٥٠٤٥٠٩٢٨٣	wahedaharmiz@yahoo.com
٧	تحسین اسماعیل احمد	ئەندام	١٩٥٦	ناوەندی	پارتی دیموکراتی کوردستان	٠٧٥٠٤٤٩٤٦٦٦	tahsin.dolamari@gmail.com
٨	پەروا علی حمە محمد	ئەندام	١٩٦١	بەکالۆریۆس	بزوتنەوەی گۆڕان	٠٧٧٠١٥٠٠٧٩٩	aparwa@yahoo.com
٩	سەرکەوت سەرحەد خلیفە	ئەندام	١٩٦٦	دبلۆم	یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان	٠٧٧٠١٥٦٣٢٧٩	sarkawtsarhad@ymail.com

هەڵسەنگاندنی کاری لیژنە لە ماوەی خولی گرێدانی پاییزەی ساڵی پێنجەمی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەرلەمان (٦ ی تشرینی دووەمی ٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨)

ژ	بابەت	ژمارە
١	ژمارەی ئەو کۆبوونەوانەی کردوویەتی لە ماوەی ئەم خولی گرێدانەدا	٢
٢	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە	٢
٣	ئەو پرۆژە یاسایانەی لەسەرەتای خولی چواری پەرلەمانەوە ئاراستەی لیژنە کراوە و ڕاپۆرتیان لەسەر نوسرابوو تا ٢٠١٨/٣/٦	٠
٤	ئەو پرۆژانەی لیژنە لەماوەی ئەو خولی گرێدانەدا (٦ ی تشرینی دووەمی٢٠١٧ تا ٦ ی ئازاری ٢٠١٨) ڕاپۆرتی لەسەر نوسیوە	٠
٥	ئەو پرۆژانەی لیژنە ڕاپۆرتی لەسەر نەنوسیون و کاری لەسەر نەکردوون	٢

PAY INSTITUTE
For Education & Development

ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردە و گەشەپێدان

کورتەیەك لەسەر ئینستتیوت:

ئینستیتیوتی پەی لە(٢٦نۆڤێمبەری,٢٠١٣) لەلایەن فەرمانگەی ڕێکخراوە ناحکومیەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە تۆمارکراوە، ئینستتیوتێکی ناحکومی سەربەخۆی قازانج نەویستە.

کورتەیەك لەسەر پرۆژەکانی ئینستتیوتی پەی :

١. (پرۆژەی کاری هاوبەشی نێوان ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی و دەزگاکانی خوێندنی باڵا لە هەرێمی کوردستان):

ئەم پڕۆژەیە ئینستتیوتی پەی بەهاوکاری فەرمانگەی ڕێکخراوە ناحکومیەکانەوە ئەنجامیدا، پرۆژەکە هەولێك بوو بۆ پیادەکردنی بڕیاری ژمارەی (٥) ی ساڵی (٢٠١٣) ی پەرلەمانی کوردستان لەسەر (پەیمانی هاوبەشی و گشەپێدان لە نێوان دەسەڵاتە گشتییەکان و ڕێکخراوە ناحکومییەکان لە هەرێمی کوردستان) ئەم پرۆژەیە لە چوار وۆرك شۆپ و سەردانی زانکۆکانی هەرێم و کۆنفرانسێکی دوو رۆژە پێکهاتبوو، پرۆژەکە ماوەی یەکساڵی خایاند.

٢. (پرۆژەی چاودێری پەرلەمانی کوردستان):

ئەم پرۆژەیە بریتی یە لەچاودێری و هەڵسەنگاندی کارەکانی پەرلەمانی کوردستان لەسەر بنەمای (دانانی یاسا و چاودێری دامەزراوە گشتیەکان)، پرۆژەکە شەش مانگ جارێك راپۆرتێك بڵاودەکاتەوە، تائێستا (١١) راپۆرت بڵاوکراوەتەوە، بەشێکی تری پرۆژەکە، بریتیە لە ماڵپەڕێك بەناوی (روانگەی پەی بۆ چاودێری پەرلەمان) ئەم ماڵپەرە بەهەردوو زمانی (کوردی، عەرەبی) زانیاری بڵاودەکاتەوە. ئەم پرۆژەیە بەهاوکاری (سندوقی نیشتیمانی بۆ پاڵپشتی دیموکراسی (NED) ئەمریکی جێ بەجێ دەکرێت .

٣. (پرۆژەی چاودێریکردنی کارەکانی وەزارەتی پەروەردە) :

ئەم پرۆژەیە تائێستا (٤) راپۆرتی لەسەر ئەرکەکانی وەزارەتی پەروەردە و فێرکردن بڵاوکردتەوە :

- **راپۆرتی یەکەم :** دیاردەی وازهێنان لە خوێندن لەهەرێمی کوردستان: ، ئامادەکردنی ئەم راپۆرتە بەوۆرك شۆپێکی هاوبەشی نێوان هەردوو ڕێکخراوی (هاوبەندی نێودەوڵەتی بۆ بەها مرۆڤایەتیەکان و ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردە وگەشەپێدان) بوو لەسەر کەم کردنەوەی وازهێنان لەخوێندنی لەهەرێمی کوردستان، لە رۆژانی (١٨- ١٩ /٢٠١٤/٦) لە هەولێر بەئامادەبوونی (١٢٠) کەس لە نوێنەرانی پەرلەمان و وەزارەتە پەیوەندیدارەکان و ڕێکخراوەکان و دەزگاکانی راگەیاندن بەسترا، پاشان داتا و زانیاری کۆکرایەوە و راپۆرتێك لەسەر دیارەی وازهێنان لەخوێندن بڵاوکرایەوە .
- **راپۆرتی دووەم:** خستنەڕووی (١٠١) گرفتی پەروەردەیی لە پێناو چارەسەرکردنیان: ئەم راپۆرتە بەناونیشانی نامەیەکی کراوە بۆ وەزیری پەروەردە، لە (٢٥ حوزەیرانی,٢٠١٤) بە میوانداری وەزیری پەروەردە و ئامادەبوونی (٦٠) مامۆستاو سەرپەرشتیار و پسپۆڕی پەروەردەیی پێشکەشکرا، لە دانیشتنەکەدا وەزیری پەروەردە بڕیاریدا بەدواداچوون بکات بۆ ئەو خاڵانانەی ئینستتیوتی پەی ئاماژەی پێکردووە و داواشیکرد ماوەیان پێ بدرێت بۆ ئەوەی کار لەسەر راسپاردەکانی ناو راپۆرتەکە بکەن .
- **راپۆرتی سێیەم:** بەشداری لە کاراکردنی خوێندنی پیشەیی لە پارێزگاکانی سلێمانی و هەڵەبجەدا: ئەم پرۆژەیە (توێژینەوەیەکی مەیدانی بوو سەبارەت بە گرفتەکانی خوێندنی پیشەیی و ڕێگەچارەکانیان) لەلایەن (ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدان) و (ڕێکخراوی هەڵوێست)ەوە بە هاوکاری ڕێکخراوی فریاکەوتنی میللی (PAO) و ڕێکخراوی (NPA)ی نەرویجی جێبەجێ کرا. پرۆژەکە پێکهاتبو لە سێ وۆرکشۆپ و بڵاوکردنەوەی بروشور و ئامادەکردنی توێژینەوەیەك ، پرۆژەکە (٢٠١٧/٥/١ تا ٢٠١٧/٩/١) جێبەجێکرا .
- **راپۆرتی چوارەم:** خوێندنی ناحکومی لەنێوان کوالیتی و بازرگانیدا (گرفت و چارەسەر) ئامانجی ئەم پرۆژەیە ئامادەکردنی راپۆرتێك بوو لەسەر خوێندنی ناحکومی، دەستنیشانکردنی (گرفت و چارەسەر)، ناوەندی پارێزگا سلێمانی وەك نموونە وەرگیرابوو، پرۆژەکە لەلایەن (ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدان) بەهاوکاری ئینستتیوتی ریفرۆرم بۆ گەشەپێدان (RID) و ڕێکخراوی (NPA)ی نەرویجی لە (٢٠١٧/٧/١ تا ٢٠١٧/١٠/١) جێبەجێ کرا.

٤. پرۆژەی چاودێریکردنی کارەکانی وەزارەتی خوێندنی باڵا :

چاودێری کارەکانی وەزارەتی خوێندنی باڵا یەکێکی ترە لە پرۆژەکانی چاودێری ئینستتیوتی پەی، یەکەم راپۆرتی ئەم پرۆژەیە لەو (٢٢ تموز,٢٠١٤) بەمیوانداری وەزیری خویندنی باڵا و ئامادەبوونی (٨٠)کەس لە سەرۆك و مامۆستایانی زانکۆ و نوێنەری ڕێکخراوەکان و دەزگاکانی راگەیاندن پێشکەش کرا، لە دانیشتنەکەدا وەزیری خوێندنی باڵا بریاریدا راپۆرتەکە بۆ سەرجەم زانکۆکان بۆ ناردنی راو پێشنیاریان لەسەر راپۆرتەکە و کێشەکانی خوێندنی باڵا و بەڵێنی بەدواداچوونی راسپاردەکانیشیدا .